

Godišnji izveštaj
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.
za 2013. godinu

Beograd, april 2014.

U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS" broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava ("Službeni glasnik RS" broj 14/2012), **Energoprojekt Hidroinženjering a.d. iz Beograda, MB: 07023065 objavljuje:**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2013. GODINU

S A D R Ź A J

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING A.D. ZA 2013. GODINU
(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)
2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI ZA 2013. GODINU
3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA
4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING A.D. ZA 2013.

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)

ПОДАЦИ О ОБВЕЗНИКУ

Пословно име	ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.				
Матични број	07023065	ПИБ	100001476	Општина	Novi Beograd
Место	Beograd	ПТТ број	11070		
Улица	Bulevar Mihaila Pupina	Број	12		

ВРСТА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

редовни годишњи финансијски извештај за 2013. годину.

ОБАВЕШТЕЊЕ О РАЗВРСТАВАЊУ (обавезно попуњавају привредна друштва, задруге, друга правна лица и огранци) словима

У складу са чланом 6. Закона о рачуноводству, а на основу података из финансијског извештаја за 2013. годину,
обвезник се разврстао као правно лице.

НАЧИН ДОСТАВЉАЊА ОБАВЕШТЕЊА О УТВРЂЕНИМ НЕДОСТАЦИМА ПОТВРДЕ О РЕГИСТРАЦИЈИ

Начин доставе

Назив			
Општина			
Место		ПТТ број	
Улица		Број	

ПОДАЦИ О ЛИЦУ ОДГОВОРНОМ ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

Назив/име и презиме	2509960719007-Vesna Zekovic		
Место	Beograd		
Улица	Mestroviceva	Број	48
Е-mail	d.joldic@ephydro.com		
Телефон	0113101158		

ИЗЈАВА: Гарантујем тачност унетих података

Законски заступник обвезника	
Својеручни потпис	
Име	Bratislav
Презиме	Stisovic
ЈМБГ	2803958710154

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
07023065 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001476 PIB			
Popunjiva Agencija za privredne registre					
750 1 2 3	19	20	21	22	23 24 25 26
Vrsta posla					

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS STANJA

7005023445893

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		306637	301593
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.1.	3260	3889
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005	10.2.	293286	286278
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		293286	286278
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009	10.3.	10091	11426
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		288	419
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		9803	11007
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		670547	562588
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	10.4.	3636	8250
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		666911	554338
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	10.5.	414678	393539
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017	10.5	6049	0
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	018	10.6.	32287	29531
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	10.7.	111378	91816

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.8.	102519	39452
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021	10.22.		
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		977184	864181
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		977184	864181
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.24.	900855	813999
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		545091	538131
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.10.	289247	289247
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.11.	14682	14682
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	10.12.	113982	113067
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106	10.12.	0	97
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107	10.12.	54	0
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.13.	127234	121038
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		413113	307161
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.14.	15236	15624
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113	10.15.	103	13471
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		0	13121
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		103	350
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		397774	278066
42, osim 427	1. Kratkorocne finansijske obaveze	117	10.17.	83566	78767
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.18.	217801	130924
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	10.19.	90359	60549
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.20	6048	5640
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122	10.21.	0	2186

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123	10.22.	18980	18889
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		977184	864181
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	10.24.	900855	813999

U Beogradu, dana 27.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zecolent

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik					
07023065 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001476 PIB			
Popunjavanje Agencija za privredne registre					
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ 20	☐ 21	☐ 22	☐ 23
		☐ 24	☐ 25	☐ 26	

Naziv : ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS USPEHA

7005023445909

u period 01.01.2013 do 31.12.2013

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		810049	663368
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	9.1.	804210	660964
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203	9.2.		
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204	9.3.		
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205	9.3.		
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	9.4.	5839	2404
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		782965	640321
50	1. Nabavna vrednost prodane robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209	9.5.	28404	30578
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.6.	507520	427393
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.7; 9.8.	8226	7474
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.9; 9.10.	238815	174876
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213	9.15.	27084	23047
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	9.11.	17504	33780
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	9.12.	24901	28318
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.13.	3235	154
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.14.	14348	4844
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219	9.15.	8574	23819
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	9.15.	8574	23819
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK		9.16.		
721	1. Poreski rashod perioda	225		1414	1595
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		964	1395
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227			
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	9.16.	6196	20829
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä". NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U Beogradu dana 27.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Yevroberis

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj		100001476 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3		19 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005023445916

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	892543	534041
1. Prodaja i primljeni avansi	302	880686	532291
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	66	119
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	11791	1631
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	836015	614869
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	310889	281519
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	444247	273978
3. Placene kamate	308	0	2765
4. Porez na dobitak	309	21094	990
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	59785	55617
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	56528	0
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	312	0	80828
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	520	30917
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	109	0
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	0	30195
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	408	714
5. Primljene dividende	318	3	8
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	18372	24355
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	12343	7897
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	6029	16458
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	0	6562
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	17852	0

POZICIJA 1	AOP 2	Iznos	
		Tekuca godina 3	Prethodna godina 4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	68486	91737
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	68486	91737
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	82888	11641
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	80261	11026
3. Finansijski lizing	332	2627	615
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	80096
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	14402	0
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	961549	656695
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	937275	650865
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	24274	5830
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		
Ä...Å". GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	91816	81109
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	0	6297
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	4712	1420
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	111378	91816

U BEOGRADU dana 27.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : **ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.**

Sediste : **Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12**

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005023445930

u periodu od **01.01.2013. do 31.12.2013. godine**

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	279305	414	9942	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	279305	417	9942	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	279305	420	9942	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	279305	423	9942	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	279305	426	9942	439		452	

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	14682	466	143583	479	117	492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	14682	469	143583	482	117	495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470		483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	30516	484	20	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	14682	472	113067	485	97	498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	14682	475	113067	488	97	501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476	915	489		502	54
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477		490	97	503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	14682	478	113982	491		504	54

Red. br.	OPIS	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	76930	518		531		544	524559
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	76930	521		534		547	524559
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	44609	522		535		548	44609
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	501	523		536		549	31037
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	121038	524		537		550	538131
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	121038	527		540		553	538131
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	6196	528		541		554	7057
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516		529		542		555	97
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	127234	530		543		556	545091

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

u Beogradu, _____ dana 27.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zorobert

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	<input type="text"/> Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

STATISTICKI ANEKS

7005023445923

za 2013. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 4)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	217	206

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	15053	11164	3889
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	409	XXXXXXXXXXXX	409
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	0	XXXXXXXXXXXX	1038
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	15462	12202	3260
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	489001	202723	286278
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	12343	XXXXXXXXXXXX	12343
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	1398	XXXXXXXXXXXX	5335
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	499946	206660	293286

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	3636	8250
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	3636	8250

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	279305	279305
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	9942	9942
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	289247	289247

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	681232	681232
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	279305	279305
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioriternih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioriternih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	279305	279305

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	403203	389003
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	211174	124284
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	15351	13806
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	456209	280974
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	298126	233225
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	33485	24263
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	46787	37947
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647	3	8
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	404	388
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	25283	54203
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1490025	1158101

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	14013	17706
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	377349	292902
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	45404	39426
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	31554	48446
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1061	1568
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	52152	45051
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	128359	75902
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	2896	2217
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	6415	4578
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	11563	6083
553	13. Troškovi platnog prometa	663	18240	15396

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	831	258
555	15. Troškovi poreza	665	19550	17856
556	16. Troškovi doprinosa	666	797	848
562	17. Rashodi kamata	667	3488	2765
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	3488	2765
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	3202	2205
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	3447	2397
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	723809	578369

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672		
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	1180	843
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	444	714
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	3073	240
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	4697	1797

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troškova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

 U BEOGRADU dana 27.2. 2014. godine

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2013. GODINU**

Beograd, februar 2014. godine

S A D R Ž A J

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	4
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	6
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	10
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
7.1. Procenjivanje.....	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	13
7.3. Prihodi.....	14
7.4. Rashodi	16
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	16
7.6. Porez na dobitak.....	16
7.7. Nematerijalna ulaganja	18
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	21
7.9. Finansijski lizing.....	22
7.10. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	23
7.11. Investicione nekretnine	24
7.12. Zalihe	25
7.13. Stalna sredstva namenjena prodaji.....	25
7.14. Finansijski instrumenti.....	26
7.15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29
7.16. Kratkoročna potraživanja	29
7.17. Finansijski plasmani.....	31
7.18. Obaveze	31
7.19. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	32
7.20. Naknade zaposlenima	34
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU... 36	
8.1. Kreditni rizik.....	37
8.2. Tržišni rizik.....	40
8.3. Rizik likvidnosti.....	42
8.4. Upravljanje rizikom kapitala.....	43
9. BILANS USPEHA..... 46	
9.1. Prihodi od prodaje.....	46
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	47
9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	47
9.4. Ostali poslovni prihodi.....	47
9.5. Troškovi materijala	48
9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	48
9.7. Troškovi amortizacije	49

9.8.	Troškovi rezervisanja	50
9.9.	Troškovi proizvodnih usluga	53
9.10.	Nematerijalni troškovi	54
9.11.	Finansijski prihodi	55
9.12.	Finansijski rashodi	56
9.13.	Ostali prihodi	57
9.14.	Ostali rashodi	58
9.15.	Dobitak pre oporezivanja	59
9.16.	Porez na dobitak i neto dobitak	60
9.17.	Neto dobitak po akciji	60
10.	BILANS STANJA	61
10.1.	Nematerijalna ulaganja	61
10.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema	62
10.3.	Dugoročni finansijski plasmani	63
10.4.	Zalihe i dati avansi	64
10.5.	Kratkoročna potraživanja	64
10.6.	Kratkoročni finansijski plasmani	66
10.7.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	67
10.8.	Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	67
10.9.	Promene na kapitalu	69
10.10.	Osnovni kapital	70
10.11.	Rezerve	71
10.12.	Revalorizacije rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	71
10.13.	Neraspoređeni dobitak	72
10.14.	Dugoročna rezervisanja	73
10.15.	Ostale dugoročne obaveze	74
10.16.	Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga	74
10.17.	Kratkoročne finansijske obaveze	75
10.18.	Obaveze iz poslovanja	76
10.19.	Ostale kratkoročne obaveze	77
10.20.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	78
10.21.	Obaveze po osnovu poreza na dobitak	78
10.22.	Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	79
10.23.	Usaglašavanje potraživanja i obaveza	80
10.24.	Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	81
11.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	82
12.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	82
13.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	85
14.	DOGADJAJI NAKON BILANSA STANJA	87

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

Sedište	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07023065
Šifra i naziv delatnosti	7112 Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje
Poreski identifikacioni broj	100001476

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Društvo je osnovano 1990. kao posebno pravno lice , a na osnovu Odluke o izdavanju internih deonica i Odluke o promeni statusa od 22. maja 1991. godine kao deoničko društvo. Rešenjem IV.Fi.10069/02 od 09.09.2002. Društvo posluje kao akcionarsko društvo.

Registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu, registarski uložak br. 1-4703-00. Registrovano je i kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8069 od 17.5.2005. godine.

Privatizacija društva je započeta po starim zakonima važećim u doba SFRJ i na osnovu zaključenog Sporazuma o promenama u sistemu Energoprojekt kada su organizovana deonička društva. U toku 1991. god. na osnovu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom doneta je odluka o izdavanju internih deonica nakon čega je u odgovarajući registar društvo upisano kao mešovito deoničko društvo.

Kasnija privatizacija društva vršena je krajem 2000.g. i završila se 2001.g. po Zakonu o svojskoj transformaciji - sticanje akcija po osnovu upisa - prvi krug.

Ministarstvo za privredu i privatizaciju u postupku zakonitosti i postupka svojske transformacije, na osnovu Zakona o privatizaciji verifikovala je sproveden postupak privatizacije i po dobijanju Rešenja, na osnovu Zakona o preduzećima upisano je u odgovarajući registar kao akcionarsko društvo s tim što je jedan deo kapitala izražen u akcijama prenet Fondu PIO a preostali deo prenet je Akcijskom fondu. EP Holding je bio većinski vlasnik sa 51%.

Krajem 2006. završen je postupak konverzije tako što je jedan broj akcionara (fizička lica, Fond PIO i Akcijski fond) zamenio svoje akcije sa akcijama EP Holdinga tako da je EP Holding po osnovu izvršene konverzije stekao vlasništvo sa oko 95% .

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je projektovanje, konsalting i inženjering hidroenergetskih, vodoprivrednih i infrastrukturnih objekata i sistema.

Društvo je matično društvo koje sa zavisnim društvom – ino kompanija ENHISA Peru, čini **grupaciju**:

- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	
Naziv zavisnog pravnog lica	% vlasništva
Ino kompanija ENHISA Peru	100%

Niže se daje pregled 18 pogona u inostranstvu (dalje u tekstu ino entiteti) koji zajedno sa matičnim preduzećem u zemlji čine finansijske izveštaje "Energoprojekt Hidroinženjering" a.d. Beograd.

<u>Redni broj</u>	<u>Broj</u>	<u>Naziv pogona</u>
1.	055	Tekeze Etiopija
2.	065	Chiffa Alžir
3.	072	Podzemne vode Alžir
4.	074	Orsec I Alžir
5.	075	Orsec II Alžir
6.	090	Sv. Petka Makedonija
7.	091	Olmos Peru
8.	092	Ourkiss Alžir
9.	06	HE Piva, Crna Gora
10.	11	MHE Dub, Rogatica, R.Srpska
11.	10	Setif Alžir
12.	15	Kufranja Jordan
13.	05	Bouzina Alžir
14.	04	Tarzout
15.	08	Seklafa
16.	09	Beni Slimane
17.	12	Soubella
18.	14	Đedra

Društvo posluje kao zavisno preduzeće u sastavu Sistema "Energoprojekt", Beograd.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2013. godine : 217 radnika
- 2012. godine : 206 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Odbora direktora dana 27.02.2014. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2013. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Bratislav Stišović - Direktor
- Dragan Joldić - Direktor za finansije, računovodstvo i komercijalu
- Bogdan Uzelac - Direktor za realizaciju projekata

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u većinskom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. sa 94,84% dok ostatak čine mali akcionari sa 4,63% i druga pravna lica sa 0,53%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu** ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskom regulativom;
- profesionalnom regulativom; i
- internom regulativom.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013),
- Prethodni Zakon o računovodstvu i reviziji ("Sl. glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013 i 108/2013),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost ("Sl. glasnik RS", br. 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013 i 6/2014),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/2012, 118/2012 i 3/2014),
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010, 3/2011 i 101/2012),
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010 i 3/2011 i 101/2012),

- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 99/2010, 8/2011, 13/2012, 8/2013 i 20/2014),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 99/2010 i 8/2013),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Sl. glasnik RS", br. 116/2004 i 99/2010),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima ("Sl. glasnik RS", br. 61/2013),
- Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima ("Sl. glasnik RS", br. 8/2014).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u "Službenom glasniku RS", br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva,

zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS" broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/2012, 118/2012), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;

- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 14.12.2012. godine na 13. Sednici Odbora direktora Društva i Pravilnika o izmenama pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama donet na 16. Sednici Odbora direktora održane 27.02.2013. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva, Statut Društva itd.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/2012 i 118/2012). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za

momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

Procena je rukovodstva Društva da, shodno načelu opreznosti i u skladu sa tačkom 7.3. ovih Napomena, kao i koristeći metode saglasne MRS 11, Društvo prihoduje samo nesporni deo izvršenih radova, uz puno priznavanje nastalog troška.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadviva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2013.	31.12.2012.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	114,6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Saglasno MRS 11, kada se ishod ugovora o izgradnji može pouzdano proceniti, prihod po osnovu ugovora i troškovi povezani sa ugovorom o izgradnji se priznaju kao prihodi i rashodi, odnosno u zavisnosti od stepena izvršenja ugovora na kraju izveštajnog perioda.

U slučaju ugovora sa fiksnom cenom, ishod ugovora o izgradnji može se pouzdano proceniti kada su zadovoljeni svi sledeći uslovi:

- ukupan prihod po osnovu ugovora se može pouzdano odmeriti,
- verovatno je da će ekonomske koristi od ugovora prispeti u entitet,
- i troškovi izvršavanja ugovornih radova i stepen završenosti radova na kraju izveštajnog perioda mogu se pouzdano odmeriti; i
- ugovorni troškovi pripisivi ugovoru mogu se jasno utvrditi i pouzdano odmeriti da bi se stvarni troškovi po osnovu ugovora mogli porediti sa ranijim procenama.

U slučaju ugovora sa naknadnim uvećanjem troška, ishod ugovora o izgradnji može se pouzdano procenjivati kada su zadovoljeni svi sledeći uslovi:

- verovatno je da će ekonomske koristi povezane sa ugovorom prispeti u entitet; i
- ugovorni troškovi pripisivi ugovoru, bez obzira na to da li se posebno naknađuju ili ne, mogu se jasno utvrditi i pouzdano odmeriti.

Stepen izvršenja ugovora se može utvrditi na različite načine. Entitet koristi metod kojim se pouzdano meri obavljeni posao. U zavisnosti od prirode ugovora, metodi mogu obuhvatati:

- proporciju troškova po osnovu ugovora napravljenih za posao obavljen do datog datuma u odnosu na procenjene ukupne ugovorne troškove,
- pregled obavljenog posla; ili
- završavanje fizičkog obima ugovornih radova.

Kada se ishod ugovora o izgradnji ne može pouzdano proceniti:

- prihod se priznaje samo za one nastale troškove po osnovu ugovora za koje je verovatno da će se nadoknaditi; i
- troškovi po osnovu ugovora se priznaju kao rashod u periodu u kom su nastali.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, negativne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci

koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe *iz razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

Nematerijalna imovina se amortizuje tokom njenog *korisnog veka trajanja*, pod kojim se podrazumeva vremenski period u toku kojeg se očekuje da će nematerijalna imovina u Društvu biti raspoloživa za korišćenje.

Ako nematerijalna imovina nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, maksimalan koristan vek trajanja je određen važenjem tih prava, osim u slučaju kada se ugovorna ili zakonska prava prenose za ograničeni period koji se može obnoviti, kada koristan vek trajanja može da uključi i period obnove, ali samo u slučaju da postoje dokazi da Društvo može izvršiti obnovu bez značajnijih troškova.

Koristan vek trajanja se proverava na kraju svake finansijske godine i ako se novim procenama utvrdi da postoje značajne razlike u odnosu na prethodne procene, amortizacioni period se prilagođava novim procenama.

Promena korisnog veka trajanja se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata shodno relevantnim odredbama MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Amortizacija nematerijalne imovine se vrši primenom metoda pravolinijskog otpisa (proporcionalna metoda).

Iznos koji se amortizuje predstavlja nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo nematerijalno sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i pod pretpostavkom da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima: kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja; ili kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Pri proceni rezidualne vrednosti se koriste preovlađujuće cene na dan procene za prodaju slične imovine, koja je došla do kraja svog korisnog veka i koja je korišćena pod uslovima koji su slični onim uslovima pod kojima se imovina koristi, odnosno onim uslovima pod kojima će se imovina koristiti u Društvu. Rezidualna vrednost se proverava na kraju svake godine i njena promena u odnosu na prethodne procene se obuhvata u skladu sa relevantnim odredbama MRS 8.

Obračun amortizacije počinje kada imovina postane raspoloživa za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, amortizacija nematerijalnih ulaganja vrši se prema važećim zakonskim propisima.

Nematerijalna ulaganja koja su, prema *MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja*, klasifikovana kao sredstva koja su namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva (nematerijalna ulaganja namenjena prodaji) i procenjuju se po nižoj vrednosti od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda. Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme **vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.**

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se primenom metoda pravolinijskog otpisa (proporcionalna metoda).

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost), se sistematski alokira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Pri utvrđivanju *korisnog veka trajanja sredstva*, to jest vremenskog perioda tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu, uvažavaju se različiti faktori, kao što su:

- očekivana iskorišćenost sredstva, shodno očekivanom kapacitetu korišćenja;
- fizičko habanje, shodno broju smena u kojima će se sredstvo koristiti, planiranom programu popravljavanja i održavanja i sl.;

- tehnička i komercijalna zastarelost kao i
- zakonska ili slična ograničenja korišćenja sredstva (na primer, kraj roka isteka lizinga) itd.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Obračun amortizacije, na osnovu odredaba MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, počinje kada nekretnina, postrojenje i oprema postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno za funkcionisanje na način kako to predviđa menadžment Društva.

Obračun amortizacije prestaje kada se stavka nekretnina, postrojenja i opreme isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada se nekretnine, postrojenja ili oprema ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

7.10. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.11. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.12. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

7.13. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i

- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.14. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka

priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.16. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za popis obaveza i potraživanja, donosi Odbor direktora u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, nakon razmatranja i predloga Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Odbor direktora u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.17. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od datuma bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.18. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i

ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.19. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Sušтина rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja.

Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem

promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.20. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja korišće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok

dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta

onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Društvo izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Kupci u zemlji</i>		
JP Elektroprivreda Srbije, Beograd	9.868	61.773
HE Đerdap, Kladovo	6.574	21.863
Drinsko Limske HE Bajina Bašta	204	11.598
JP za vodosnabdevanje Rzav, Arilje	1.410	4.654
Rovni, Valjevo	0	2.049
JVP Srbijavode, Beograd	0	2.487
REV doo, Beograd	11.139	17.986
PD "Ibarske HE"	9.979	2.271
Ostali	2.769	8.522
Svega	41.943	133.203
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
ANBT Ourkis Z-92 Alžir	11.887	19.074
ANRH Alžir Z-072	19.815	20.541
Z-065 Ministarstvo vod. resursa Alžira	0	1.603
Z-074 ANBT Orsec 1 Centar	7.773	13.022
Z-075 ANBT Orsec 2 Istok	9.929	20.252
Riko Ljubljana Z-090	14.639	18.456
Z-015 Jordan	3.541	9.094
Z-010 Setif, Alžir	14.474	7.778
Z-091 Peru	41.581	15.321
Z-05 Bouzina, Alžir	20.693	39.546
EPRS, Rep. Srpska	15.875	14.746
Z-12010 Tarzout, Alžir	14.909	5.555

Z-08 Seklafa, Alžir	55.007	17.655
Z-09 Beni Slimane, Alžir	87.069	27.024
Z-12 Soubella, Alžir	31.836	5.596
Colenko Power Engineering 10137	0	6.001
EPCG, Nikšić	1.651	5.316
Ostali	10.581	9.220
Svega	361.260	255.800
UKUPNO	403.203	389.003

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Tekuća	168.339	144.463
0-30 dana od dospeća	16.174	9.382
30 - 60 dana od dospeća	27.371	28.381
60 - 90 dana od dospeća	26.492	21.638
preko 90 dana od dospeća	164.827	185.139
UKUPNO	403.203	389.003

Nedospela potraživanja od kupaca dospevaju shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje je tokom godine izvršeno umanjenje vrednosti	2013.
Sveta Petka	3.967
Chiffa	1.559
UKUPNO	5.526

Umanjenje vrednosti je izvršeno na bazi realne procene naplativosti potraživanja, na bazi predloga Komisije za popis i Odluke OD. Za projekat Sveta Petka je uradjena delimična ispravka vrednosti, a za projekat Chiffa direktan otpis.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno US dolarima, kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi negativne kursne razlike.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>2013.</i>		<i>2013.</i>	
4.431.000		3.166.000	

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Uz nepromenjene ostale varijable, fluktuacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	2013.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA u 000 RSD	14.502

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Ne očekuje se bitan uticaj eventualne promene kamatnih stopa na konačni rezultat.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	2013.	2012.
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
EP Holding	50.818	54.778
EP Visokogradnja	4.549	1.402
EP Entel	2.978	1.072
EP Energodata	789	847
EP Niskogradnja	5.978	6.197
Republički hidrometerološki zavod	0	1.760
Beogradske elektrane	468	689
Proautor	724	833
Institut Siniša Stanković	0	248
AOFI	0	701
Ostali	2.611	2.687
Svega	68.915	71.214
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Tehnički institut Bijeljina	2.175	2.157
Imagem, Peru	9.457	0
Geomag laboratoire, Alžir	1.463	0
Zigma Gacko	0	2.761
Ostali	1.830	1.620
Svega	14.925	6.538
UKUPNO	83.840	77.752

Društvo ne daje instrumente obezbeđenja izuzev za EP Holding, prema kome su obaveze izmirivane na vreme.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Tekuća	17.439	9.023
0-30 dana od dospeća	86	4.891
30 - 60 dana od dospeća	180	3.404
60 - 90 dana od dospeća	348	2.517
preko 90 dana od dospeća	65.787	57.917
UKUPNO	83.840	77.752

Analizom strukture svih dobavljača, kako internih tako i eksternih, potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji Likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	1,69	2,02
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	1,42	1,85
Gotovinski racio likvidnosti		0,28	0,33
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	272.773	284.522

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2013. godine nije umanjilo sposobnost da u relativno dužem periodu izmiruje kratkoročne obaveze. Uvažavajući navedeno, može se zaključiti da nema indicija koje bi ukazale na potencijalne probleme sa likvidnošću Društva.

U toku 2013. Društvo je, pravilnom politikom vođenja gotovinskog toka, bilo likvidno i bez ikakvih posledica na poslovne procese. I uzimanje kratkoročnih kredita je bilo isključivo u cilju prevazilaženja nepredvidive dinamike naplate iz Alžira i finansiranje poslova nadzora na izgradnji 4 brane u Alžiru. Izmirenje obaveza je i ugovorno vezano za prilive od Klijenata i vršene su konstantne, i usmene i pisane, urgencije naplate, uz dve posete Alžiru u cilju ubrzanja naplate izvršenih radova. U narednom periodu će se, usled objektivnih okolnosti, još intenzivnije raditi na obezbeđenju likvidnosti Društva.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Neto dobitak/gubitak	6.196	20.829
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	538.131	524.559
Kapital na kraju godine	545.091	538.131
Svega	541.611	531.345
Stopa prinosa na sopstveni kapital	1,1	3,9

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2013. godini, sa aspekta održivosti kapitala ne mogu oceniti kao zadovoljavajući, prvenstveno zbog ozbiljnog poremećaja u prihodovanju na tržištu Srbije tj. zbog restrukturiranja, tradicionalno najvećeg partnera, JP Elektroprivreda Srbije. Isto tako, na oba podbilansa, sem poslovnog, Društvo je iskazalo gubitak.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze	413.113	307.161
Ukupna sredstva	977.184	864.181
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,42	0,36
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	545.091	538.131
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	15.339	29.095
Svega	560.430	567.226
Ukupna sredstva	977.184	864.181
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,57	0,65

Iz navedenih pokazatelja je moguće zaključiti da se radi o stabilnoj finansijskoj strukturi, kao trend koji se nastavlja i u 2013. Godini jer je uvećanje obaveza rezultat primljenih avansa za poslove u Alžiru.

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Ukupne kratkoročne obaveze	397.774	278.066
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	143.665	121.347
Svega	254.109	156.719
Kapital	545.091	538.131
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,47	0,29

U 2013. godini je došlo do uvećanja racia neto zaduženosti zbog formiranja obaveza po osnovu primljenih avansa na novim projektima u Alžiru (preko 100 mln rsd na dan izrade bilansa).

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod pružanjem usluga na domaćem i inostranom tržištu, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima	0	0
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	77	1.430
Svega	77	1.430
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	0	0
Prihodi od prodaje usluga	124.860	294.328
Svega	124.860	294.328
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	0	0
Prihodi od pružanja usluga	679.273	365.206
Svega	679.273	365.206
UKUPNO	804.210	660.964

U 2013. godini je došlo do uvećanja poslovnih prihoda što je i rezultiralo većom poslovnom dobiti nego u 2012 godini.

U sledećoj tabeli su dati najznačajniji kupci:

Kupci zemlja:	Iznos:
JP EPS, Beograd	28.074
Drinsko-Limske HE, HE Bajina Bašta	26.724
JVP Vode Vojvodine, Novi Sad	21.000
PD HE Đerdap, Kladovo	14.219
PD Ibarske Hidroelektrane d.o.o., Kraljevo	10.254
Drinsko-Limske HE, Nova Varoš	7.049
Drinsko-Limske HE, HE Zvornik	5.097
JP za vodosnabdevanje Rzav, Arilje	3.381
Drinsko-Limske HE, HE Elektromorava	2.975

Kupci inostranstvo:

Iznos:

Nacionalna agencija za brane i transfere, Alžir	402.294
Consortio M.P, Peru	62.471
Consortio A. Piura, Peru	42.052
Ministarstvo voda, Jordan	40.844
Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić	22.060
Consortio Yarascay, Peru	21.716
Tractabel, Francuska	21.227
Elektroprivreda Republike Srpske a.d. Trebinje	20.211
AF Colenco, Švajcarska	15.894

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe	0	0
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	0	0
UKUPNO	0	0

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	0	0
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	0	0
UKUPNO	0	0

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihod od zakupnina	2.826	2.404
Ostali poslovni prihodi	3.013	0
UKUPNO	5.839	2.404

Prihod od zakupnina se odnosi na iznajmljivanje vozila na projektu Alto Piura saglasno ugovoru, a **ostali poslovni prihodi** se odnose na refundaciju dela troškova od Konzorcijuma na projektima Alto Piura, M.Picchu i Yarascay.

9.5. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi materijala za izradu	0	0
Troškovi ostalog materijala	14.391	12.872
Troškovi goriva i energije	14.013	17.706
UKUPNO	28.404	30.578

Troškovi ostalog materijala se odnose na nabavku tonera i ostalih kancelarijskih materijala obzirom da se svi projekti finalizuju u sedištu Društva.

Troškovi goriva i energije imaju visoke vrednosti što je u korelaciji sa velikim brojem ekspertskih i terenskih putovanja u zemlji i okruženju.

9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	377.349	292.902
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	45.404	39.426
Svega	422.753	332.328
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	31.554	48.446
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.061	1.568
Ostali lični rashodi i naknade	52.152	45.051
UKUPNO	507.520	427.393

Troškovi zarada i naknada zarada su ostvareni u očekivanom iznosu sa izvesnim povećanjem u odnosu na planske vrednosti i u odnosu na prethodnu godinu isključivo zbog povećanih troškova ino zarada obračunatih na 4 velika posla izgradnje brana u

Alžiru. Isto tako, od maja je došlo do uvećanih troškova zbog promene zakonske regulative vezane za ino zarade.

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva na ime ino dnevnica tj. ekspertskih putovanja u inostranstvo i isplaćene obaveze prema radnicima saglasno KU.

9.7. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.038	818
Amortizacija nekretnina	27	27
Amortizacija postrojenja i opreme	5.350	3.733
Amortizacija investicionih nekretnina	0	0
UKUPNO	6.415	4.578

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2013. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2013. godine.

Što se tiče budućeg perioda, određena rezidualna vrednost će prouzrokovati da ukupna računovodstvena amortizacija, na kraju korisnog veka trajanja svih sredstava koja su bila predmet Procene, bude manja za ukupno procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstva, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđivanja i pod pretpostavkom da su sredstva već na kraju svog korisnog veka i u stanju koje se očekuje na kraju njihovog korisnog veka trajanja.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u onim godinama za koliko je,

novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.8. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	1.811	2.896
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova	0	0
Ostali troškovi rezervisanja	0	0
UKUPNO	1.811	2.896

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,57% za ceo sistem Energoprojekta), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivanje otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavljala količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6% i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni

dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014. godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

9.9. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	97.960	50.576
Troškovi transportnih usluga	9.506	8.070
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	8.589	5.082
Troškovi zakupnina	2.896	2.217
Troškovi sajmovi	0	0
Troškovi reklame i propagande	1.059	2.206
Troškovi ostalih usluga	8.349	7.751
UKUPNO	128.359	75.902

Imajući u vidu specifičnu delatnost Kompanije, veliki deo ugovorenih poslova mora biti u podugovaranju kroz tzv. posebno ugovorene radove. Radi se o kupovini satelitskih snimaka, specijalizovanim istražnim radovima, ekspertizama i slično. Angažovane su renomirane kompanije kao što su Republički hidrometeorološki zavod Srbije, Institut za vodoprivredu "Jaroslav Černi", Rudarsko-geološki fakultet, Građevinski fakultet, Institut društvenih nauka, Gradski zavod za javno zdravlje Beograd, Geo-Janja, Vekom Geo, Cepting, Geomag laboratoire - Alžir, Sifor Sarl - Alžir, Imagem – Peru , Consorcio SyC – Peru i drugi.

Troškovi transportnih usluga su dominantno vezani sa velikim brojem putovanja u zemlji i inostranstvu a iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na održavanje poslovne zgrade i održavanje osnovnih sredstava.

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup poslovnog prostora u inostranstvu, konkretno u Alžiru i Jordanu.

Troškovi reklame i propagande se najviše odnose na troškove reklame i propagande u zemlji, a vezani su za promociju Kompanije.

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na obnovu registracije licenci (Microsoft). Pored ovoga **troškovi ostalih usluga** se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.10. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi neproizvodnih usluga	17.565	19.465
Troškovi reprezentacije	6.753	4.515
Troškovi premija osiguranja	11.563	6.083
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	18.240	15.396
Troškovi članarina	831	258
Troškovi poreza i doprinosa	20.347	18.704
Ostali nematerijalni troškovi	35.157	34.553
UKUPNO	110.456	98.974

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, sistematskog pregleda zaposlenih na ino radu, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa, i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka kako u zemlji tako u inostranstvu.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (osiguranje zaposlenih u zemlji i inostranstvu, professional indemnity itd), kao i zdravstveno osiguranje radnika u inostranstvu.

U strukturi **troškova platnog prometa i bankarskih usluga** dominiraju bankarske usluge jer neprihvatanje srpskih banaka dovodi do višestrukog povećanja ostvarenih troškova po ovom osnovu. Visina ovih troškova je u direktnoj srazmeri sa povećanjem vanbilansne pasive po osnovu novoizdatih garancija , prvenstveno za poslove nadzora u Alžiru.

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama uz napomenu da je u toku 2013 prestalo članstvo Društva u Privrednoj komori Beograda .

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, penali za nezapošljavanje invalida kao i troškovi svih poreza u inostranstvu prema lokalnom zakonodavstvu.

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl., a usluge Holdinga, saglasno Ugovoru, čine najveću stavku, tj. 31.431 hiljada RSD.

9.11. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	0	0
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	0	0
Prihodi od kamate po drugim osnovama	1.179	843
Svega	1.179	843
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	136	0
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	236	49
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	12.578	30.719
Svega	12.950	30.768
Prihodi od efekata valutne klauzule	219	1.978
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	3.050	0
Ostali finansijski prihodi	106	191
UKUPNO	17.504	33.780

Najznačajniji deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** je prihodovanje kamata po osnovu dinarskih i deviznih depozita u bankama, kao i naplata zatezne kamate po sudskom rešenju iz dobijenog spora.

Kretanje deviznog kursa u toku 2013. godine je uslovalo da društvo ostvari velike **pozitivne kursne razlike** koje čine najveću stavku u okviru finansijskih prihoda.

Učešće u dobitku zavisnih pravnih lica se odnosi na podelu dobiti Konzorcijuma Alto Piura u Peruu.

9.12. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	0	0
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	0	0
Rashodi od kamate po drugim osnovama	3.488	2.765
Svega	3.488	2.765
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	386	6.113
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	58	479
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	20.113	16.549
Svega	20.557	23.141
Rashodi od efekata valutne klauzule	773	2.411
Ostali finansijski rashodi	83	1
UKUPNO	24.901	28.318

Rashodi od kamate po drugim osnovama obuhvataju kamate koju su plaćene u toku godine za uzete kredite od banaka.

Najznačajniji finansijski rashodi su rashodi po osnovu **negativnih kursnih razlika** koje su posledica fluktuacija stranih valuta, pogotovu US dolara.

9.13. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	101	0
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	0	0
Viškovi	0	0
Naplaćena otpisana potraživanja	0	0
Prihodi od smanjenja obaveza	366	130
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	0	0
Prihodi od ukidanja rezervisanja	0	0
Ostali nepomenuti prihodi	2.768	24
Svega	3.235	154
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine	0	0
Nekretnina, postrojenja i opreme	0	0
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0	0
Zaliha	0	0
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	0	0
Ostale imovine	0	0
Svega	0	0
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	3.235	154
Dobitak poslovanja koje se obustavlja	0	0
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	0	0
UKUPNO	3.235	154

Prihodi od smanjenja obaveza se odnose na prihodovanje zastarele obaveze prema Holdingovoj kompaniji INEC, a prema odluci nadležnih organa EP Holding.

Ostali nepomenuti prihodi se odnose na vansudsko poravnanje postignuto sa JVP Vode Vojvodine, kao i prihod po osnovu dobijenog sudskog spora (Ponta).

9.14. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	0	0
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala	0	0
Manjkovi	0	0
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	1.559	513
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	0	0
Ostali nepomenuti rashodi	8.822	4.169
Svega	10.381	4.682
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine	0	0
Nekretnina, postrojenja i opreme	0	0
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0	0
Zaliha materijala i sirovine	0	0
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	3.967	162
Ostale imovine	0	0
Svega	3.967	162
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	14.348	4.844
Gubitak poslovanja koje se obustavlja	0	0
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	0	0
UKUPNO	14.348	4.844

Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja se odnosi na direktan otpis potraživanja po projektu Chiffa.

Dominantne stavka u okviru **ostalih nepomenutih rashoda** su donacija Građevinskom fakultetu, sponzorstvo OK Crvena Zvezda, kao i penali i naknade štete.

Rashodi po osnovu obezvređivanja imovine u iznosu od 3.967 hiljada RSD se odnose na delimičnu ispravku vrednosti nenaplaćenih potraživanja (Sveta Petka).

9.15. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	810.049	663.368
Poslovni rashodi	782.965	640.321
Poslovni rezultat	27.084	23.047
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	17.504	33.780
Finansijski rashodi	24.901	28.318
Finansijski rezultat	-7.397	5.462
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	3.235	154
Ostali rashodi	14.348	4.844
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	-11.113	-4.690
<i>Efekte poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod	0	0
Rashod	0	0
Neto efekat	0	0
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	830.788	697.302
UKUPNI RASHODI	822.214	673.483
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	8.574	23.819

9.16. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	8.574	23.819
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	3.693	-1.673
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	0	0
Oporeziva dobit	12.267	22.146
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	0	27.611
Poreska osnovica	12.267	49.757
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	1.840	4.976
Ukupna umanjnje obračunatog poreza	-426	-3.381
Obračunati porez po umanjnju	1.414	1.595
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	8.574	23.819
Poreski rashod perioda	-1.414	-1.595
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	-964	-1.395
Neto dobitak/gubitak	6.196	20.829

Umanjenje obračunatog poreza je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu.

Obračun poreza na dobitak vrši se po stopi od 15% u skladu sa poreskim propisima, odvojeno za poslovni i kapitalni podbilans. Vrši se usklađivanje pojedinih pozicija prihoda i rashoda, a poreska osnovica se umanjuje za gubitke ranijih godina i prihode od dividendi i udela u dobiti kod pravnih lica rezidenata.

9.17. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	6.196	20.829
Prosečan broj akcija tokom godine	681.232	681.232
Neto dobitak po akciji u dinarima	9,10	30,58

Ostvarena neto dobit je manja prvenstveno zbog gubitka na finansijskom i podbilansu ostalih prihoda i rashoda dok je poslovna dobit čak veća nego u prethodnom periodu.

10. BILANS STANJA**10.1. Nematerijalna ulaganja**

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	u 000 dinara			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (01.01.2013.)			15.053	15.053
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			409	409
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2013.)			15.462	15.462
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.01.2013.)			11.164	11.164
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2013. godinu			1.038	1.038
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2013.)			12.202	12.202
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 01.01.2013.			3.889	3.889
Stanje 31.12.2013.			3.260	3.260

Ostala nematerijalna ulaganja se odnose na licence za korišćenje specijalizovanih softvera.

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za neekret., postr. i opremu	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>						
Početno stanje (01.01.2013.)		407.338	75.126		6.537	489.001
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine			12.343			12.343
Prenos sa jednog oblika na drugi			6.537		(6.537)	0
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			(1.398)			(1.398)
Krajnje stanje (31.12.2013.)		407.338	92.608		0	499.946
<i>Ispravka vrednosti</i>						
Početno stanje (01.01.2013.)		151.778	50.945			202.723
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2013. godinu		27	5.350			5.377
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(42)	(1.398)			(1.440)
Krajnje stanje (31.12.2013.)		151.763	54.897			206.660
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>						
Početno stanje 01.01.2013.		255.560	24.181		6.537	286.278
Krajnje stanje 31.12.2013.		255.575	37.711		0	293.286

Dominantna je vrednost građevinskih objekata u zemlji (poslovna zgrada Energoprojekt).

10.3. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Učeshće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Svega		
<i>Učeshće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Svega		
<i>Učeshće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
JUBMES	288	419
Svega	288	419
UKUPNO	288	419
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima	0	0
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	737	797
Ostalo	9.066	10.210
Svega	9.803	11.007
UKUPNO	10.091	11.426

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** se nalazi dugoročni depozit na ime kolaterala za garanciju na projektu Alto Piura, Peru.

Dugoročni krediti dati radnicima datiraju iz 2000. godine i dati su beskamatno jer se radi o malim iznosima i socijalnog su karaktera.

10.4. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Materijal	0	0
Sitan inventar	0	0
Nedovršeni proizvodi	0	0
Gotovi proizvodi	0	0
Roba	0	0
Dati avansi	3.636	9.673
Minus: ispravka vrednosti	0	-1.423
UKUPNO	3.636	8.250

Dati avansi se odnose na avanse date za realizaciju podizvođačkih ugovora koji su još u fazi realizacije.

10.5. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	0	0
Kupci – ostala povezana pravna lica	87	87
Kupci u zemlji	44.213	135.473
Kupci u inostranstvu	424.072	316.337
Minus: Ispravka vrednosti	-65.169	-62.894
Svega	403.203	389.003
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	0	185
Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	0	185
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	0	10
Potraživanja od zaposlenih	3.737	2.658
Potraživanja od državnih organa i organizacija	0	0
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	6.049	0
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	643	1.144
Ostala potraživanja	7.095	539

Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	17.524	4.351
UKUPNO	420.727	393.539

Za 2013. godinu je karakterističan pad potraživanja u zemlji kao posledica dobre naplate u prvoj polovini godine i organizacionih promena najvažnijeg partnera Društva u zemlji, JP EPS sa svojim kompanijama koje je uslovalo odredjeni zastoj u ugovaranju i prihodovanju.

Što se ino potraživanja tiče, važno je napomenuti da sa radi isključivo o institucionalnim investitorima iz javnog sektora (Ministarstva, državne agencije, lokalni i regionalni organi vlasti) i o poznatim kupcima. Naravno, struktura tržišta (Jordan , Peru, Alžir) ukazuje na izuzetnu specifičnost i duže rokove naplate, ali je procena rukovodstva da ona ničim nije ugrožena. Štaviše, spomenuta tržišta su van tokova ekonomske krize na globalnom nivou što smanjuje rizike naplate. U korist prethodne konstatacije ide činjenica da naplate u Peruu i Jordanu idu u ugovorenim rokovima, što važi i za zemlje regiona. Krajem godine je došlo do značajnog proboja u dinamici naplate iz Alžira i taj trend je nastavljen i početkom 2014. godine. Prilivi iz poslovnih aktivnosti u 2013. godini su bitno iznad ukupnog obrta Društva i ne očekuju se problemi u naplati realizovanih projekata.

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	62.894	58.825
Dodatna ispravka vrednosti	3.967	162
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	0	0
Kursna razlika	(1.692)	3.907
Naplaćena ispravljena potraživanja	0	0
UKUPNO	65.169	62.894

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

Ispravka vrednosti pojedinih potraživanja izvršenih tokom 2013. godine kao i informacija o neusaglašenim odnosima sa pojedinim kupcima prezentovana u odgovarajućem tekstu Napomena.

10.6. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima	0	0
Ostala povezana pravna lica	13.500	13.500
Tekuće dospeće dugoročnih kredita	0	0
Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	13.500	13.500
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine	0	0
Tekuće dospeće dugoročnih kredita	0	0
Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	0	0
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu	0	0
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu	0	0
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	0	0
Ostalo	18.787	16.031
Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	18.787	16.031
UKUPNO	32.287	29.531

Na pozajmicu EP Niskogradnji se obračunava kamata za potrebe poreskog bilansa saglasno zakonskim odredbama. Pozajmica je kratkoročna i produžava se svakih 6 meseci. Sredstva obezbedjenja nisu uzeta.

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod Scotiabank, Peru kao kolateral za izdavanje garancija za projekte Machupicchu II i Yarascay.

10.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	4.393	2.966
Tekući računi (devizni)	93.112	60.355
Dinarska blagajna	0	0
Devizna blagajna	9.324	24.154
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi	0	0
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena	0	0
Ostala novčana sredstva	4.549	4.341
UKUPNO	111.378	91.816

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Raiffeisen banka, Alpha banka, Hypo Alpe Adria Bank, Societe Generale Banka, Vojvođanska banka, JUBMES banka, ERSTE Banka) i
- na deviznim računima (BNA, BADR- Alžir, Scotiabank- Peru, Bank of Jordan)

Ostala novčana sredstva obuhvataju garantne depozite za iznajmljene stanove, kolateral za garanciju po poslu Ourkiss i sredstva na Visa karticama.

10.8. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Porez na dodatu vrednost	0	0
Unapred plaćeni troškovi	2.606	4.783
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	136	85
Potraživanja za nefakturisani prihod	99.777	34.584
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza	0	0
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	0	0
UKUPNO	102.519	39.452

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu,

iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na projekat 'Bagerovanje Dunava' koji finansira Evropska delegacija u Srbiji i po kome će biti izdata samo konačna faktura čije izdavanje kasni isključivo zbog sporosti administracije iako je projekat predat po zavšetku posla nadležnom Ministarstvu na reviziju. Drugi je projekat Đedra, Alžir za koji su garancije predate tek 15. decembra 2013. a što je glavni razlog aktiviranja konta 281.

10.9. Promene na kapitalu

red. broj	OPIS	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Ostali kapital (rn 309)	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Emisiona premija (rn 320)	Rezerve (rn 321, 322)	Revaloriz a-cione rezerve (rn 330 i 331)	Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od verdnosti (rn 332)	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (rn 333)	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (rn 037,237)	UKUPNO	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	AOP	401	414	427	440	453	466	479	492	505	518	531	544	557
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012	279.305	9.942			14.682	143.583	117		76.930			524.559	
	AOP	402	415	428	441	454	467	480	493	506	519	532	545	558
2	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –povećanje													
	AOP	403	416	429	442	455	468	481	494	507	520	533	546	559
3	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –smanjenje													
	AOP	404	417	430	443	456	469	482	495	508	521	534	547	560
4	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012. (r.br.1+2-3)	279.305	9.942			14.682	143.583	117		76.930			524.559	
	AOP	405	418	431	444	457	470	483	496	509	522	535	548	561
5	Ukupna povećanja u prethodnoj godini									44.609			44.609	
	AOP	406	419	432	445	458	471	484	497	510	523	536	549	562
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini						30.516	20		501			31.037	
	AOP	407	420	433	446	459	472	485	498	511	524	537	550	563
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2012 (r.br. 4+5-6)	279.305	9.942			14.682	113.067	97		121.038			538.131	
	AOP	408	421	434	447	460	473	486	499	512	525	538	551	564
8	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u tekućoj godini –povećanje													
	AOP	409	422	435	448	461	474	487	500	513	526	539	552	565
9	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u tekućoj godini –smanjenje													
	AOP	410	423	436	449	462	475	488	501	514	527	540	553	566
10	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine 2013 (r.br.7+8-9)	279.305	9.942			14.682	113.067	97		121.038			538.131	
	AOP	411	424	437	450	463	476	489	502	515	528	541	554	567
11	Ukupna povećanja u tekućoj godini						915		54	6.196			7.057	
	AOP	412	425	438	451	464	477	490	503	516	529	542	555	568
12	Ukupna smanjenja u tekućoj godini							97					97	
	AOP	413	426	439	452	465	478	491	504	517	530	543	556	569
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine 2013 (r.br. 10+11-12)	279.305	9.942			14.682	113.982		54	127.234			545.091	

10.10. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	279.305	279.305
Ostali osnovni kapital	9.942	9.942
UKUPNO	289.247	289.247

Najvećih 5 akcionara Društva su:

	<u>broj akcija</u>
Energoprojekt Holding A.D.	646.081
Lazić Arsenije	1.608
Proinvestments A.D.	1.040
Vulović Vojislav	1.002
Utma Commerce	<u>979</u>

Akcijski kapital čini 681.232 običnih akcija pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 410 dinara.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i u toku poslovanja emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Saglasno Statutu, obične akcije Društva daju akcionarima a naročito:

- pravo na informisanje i pristup pravnim aktima i drugim dokumentima i informacijama Društva
- pravo prisustva i učešća u raspravi na sednici Skupštine
- pravo glasa u Skupštini tako da jedna akcija uvek daje pravo na jedan glas
- pravo na isplatu dividendi, posle isplate dividendi na sve preferencijalne akcije u punom iznosu
- pravo učešća u raspodeli likvidacionog viška po likvidaciji Društva, a nakon isplate poverilaca i akcionara bilo kojih preferencijalnih akcija
- pravo prečeg sticanja akcija iz novih emisija i zamenljivih obveznica
- pravo raspolaganja akcijama

10.11. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Emisiona premija	0	0
Zakonske rezerve	14.682	14.682
Statutarne i druge rezerve	0	0
UKUPNO	14.682	14.682

Pošto je ukinuta obaveza izdvajanja zakonskih rezervi nema promena na stanju iz prethodnog perioda.

10.12. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Revalorizacione rezerve	113.982	113.067
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	0	97
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju	-54	0
UKUPNO	113.928	113.164

Promene na **revalorizacionim rezervama** nastale su zbog promene poreske stope sa 10% na 15%, kao i zbog novoformirane vrednosti kvadrata poslovnog prostora, po odluci IO EP Holdinga.

10.13. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01.01.	121.038	76.930
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak	0	-501
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12	0	0
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19	0	0
Raspodela dobitka (dividende)	0	0
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)	0	0
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	0	0
Ostalo	0	23.780
Dobit tekuće godine	6.196	20.829
Stanje na dan 31. decembra	127.234	121.038

Raspodela neraspoređenog dobitka izvršena je shodno Odluci Skupštine od 14.06.2013. (tačka 3.) kako sledi:

	<u>RSD hiljada</u>
- u dividende	
- učešće zaposlenih u dobiti	
- u osnovni kapital	
- u rezerve	
- pokriće gubitka	
- neraspoređena dobit	20.829
Ukupno	20.829

10.14. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37	0	0
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	15.236	15.624
Ostala dugoročna rezervisanja	0	0
UKUPNO	15.236	15.624

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna eksternog konsultanta.

U narednoj tabeli prikazana je struktura rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju.

Struktura rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	<i>2013.</i>
Radnici muškog pola	776
Radnici ženskog pola	1035
UKUPNO	1.811

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i
- treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.

10.15. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0	0
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	0	0
Obaveze prema ostalim pravnim licima	0	13.121
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	103	350
Ostale dugoročne obaveze	0	0
UKUPNO	103	13.471

Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga se odnose na terensko vozilo kupljeno na lizing za Projekat Alto Piura koje se rentira saglasno ugovoru.

10.16. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	u 000 dinara			
	2013.		2012.	
	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost
Do 1 godine	1.516	2.310	655	1.115
Od 1 – 5 godina	1.619	2.457	1.004	1.672
Preko 5 godina	0	0	0	0
UKUPNO	3.135	4.767	1.659	2.787

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja lizinga i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamata sadržana u ratama zakupa.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga za terensko vozilo Toyota HILUX 4X4 se otplaćuju na period od 2011. do 2014. (37 meseci) i uz kamatnu stopu koja je na nivou 9% godišnje, dok se obaveza za drugo vozilo Toyota HILUX 4X4 otplaćuje na period od 2013. do 2015. (25 meseci) i uz kamatnu stopu od 9% na godišnjem nivou. Nisu data nikakva sredstva obezbeđenja.

10.17. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	0	0
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica	0	0
Kratkoročni krediti u zemlji	68.786	34.322
Kratkoročni krediti u inostranstvu	0	0
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine	13.264	43.790
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	1.516	655
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0	0
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima	0	0
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	0	0
UKUPNO	83.566	78.767

Pozicija **kratkoročni krediti u zemlji** obuhvata kratkoročne kredite uzete od Societe Generale Banke i Hypo Alpe-Adria Banke u toku 2013. godine.

Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine se odnosi na dugoročni subvencionisani kredit uzete od Erste banke (na period od 18 meseci: 5 meseci grace + 13 meseci otplata) a koji se redovno otplaćuje, dok se **deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine** odnosi na lizing vozila u Peruu.

Detaljnije informacije o obavezama po **delu dugoročnog kredita koji dospeva do jedne godine** su prikazane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Erste Bank	EUR	28.09.2012.	27.03.2014.	2,50%	Mesečno, 5 meseci grace period	13.264	Jemstvo EP Holding

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum* dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Societe Generale Bank	EUR	26.07.2013.	26.07.2014.	3M EUR + 4,00%	O roku dospeća	34.393	Jemstvo EP Holding/EP Viskogradnja/EP Niskogradnja

*kredit povučen po Aneksu br. 3 Generalnog ugovora br 02/11 koji je zamenjen Generalnim ugovorom br 01/13

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Hypo Alpe Adria Bank	EUR	03.09.2013.	09.08.2014.	3M EUR + 5,30%	O roku dospeća	34.393	Jemstvo EP Holding

10.18. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	133.961	53.171
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	50.006	54.223
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	8.636	3.749
Dobavljači u zemlji	3.646	6.603
Dobavljači u inostranstvu	14.925	6.538
Ostale obaveze iz poslovanja	0	0
Obaveze iz specifičnih poslova	6.627	6.640
UKUPNO	217.801	130.924

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu, izuzev javnih preduzeća i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od 5 do 30 dana.

Kao i prethodnih godina, najveći dobavljač je Energoprojekt Holding te su i obaveze iz poslovanja najveće prema njemu, saglasno potpisanom ugovoru o pružanju usluga. Prema ključevima usvojenim na IOD EP Holding, Društvo ima značajne mesečne troškove u okviru EP sistema na održavanju poslovne zgrade (zbog ključa raspodele).

Primljeni avansi su avansi po osnovu domaćih i, pretežno, ino poslova, a do uvećanja pozicije je došlo zbog uplate avansa za poslove Seklafa, Beni Slimane i Soubella u toku 2013. godine.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.19. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	88.480	59.017
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	0	0
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	184	184
Obaveze prema zaposlenima	1.520	1.159
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	55	60
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	35	31
Ostale obaveze	85	98
UKUPNO	90.359	60.549

Obaveze po osnovu zarada se odnose na obaveze za ino-plate koje su delom vezane za naplatu od Investitora a prema potpisanim Ugovorima o radu u inostranstvu. Povećan je nivo angažovanja na poslovima izgradnje 4 velike brane u Alžiru i to utiče na uvećanje obaveze po osnovu bruto zarada u inostranstvu uz veće obračunate poreze na ino zarade saglasno promenama zakonske regulative od maja 2013. Manji deo se odnosi na obračunatu decembarsku zaradu koja se isplaćuje u januaru 2014.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.20. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	1.993	4.182
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	2.309	0
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1.732	568
Svega	6.034	4.750
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	14	890
Obračunati prihodi budućeg perioda	0	0
Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja	0	0
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	0	0
UKUPNO	6.048	5.640

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

Obaveze po osnovu ostalih javnih prihoda se odnose na lokalne obaveze u Peruu i Jordanu.

10.21. Obaveze po osnovu poreza na dobitak

Obaveze po osnovu poreza na dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Porez na dobitak	0	2.186
Neto poreska sredstva/obaveze	0	2.186

Imajući u vidu da postoji pretplata poreza na dobit ne postoji obaveza po tom osnovu.

10.22. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Neto poreska sredstva/obaveze	18.980	18.889

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	18.889	13.519
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	18.980	18.889
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	(964)	(1.395)

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadiivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i

- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva po svim navedenim osnovama nisu iskazana u finansijskim izveštajima Društva. Kao osnovni razlog za objašnjenje navedene konstatacije može se navesti visoka doze neizvesnosti po pitanju buduće ostvarive dobiti Društva, na bazi kojih bi Društvo moglo da iskoristi odložena poreska sredstva za umanjeње obaveze za porez na dobit.

Društvo nema neiskorišćenog poreskog kredita iz ranijeg perioda.

10.23. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine

Imajući u vidu veliki broj ugovora u zemlji i inostranstvu, kao i veliki broj banaka i kupaca i dobavljača sa kojima je trebalo biti radjeno usaglašavanje obaveza i potraživanja, u nastavku dostavljamo samo one osnovne informacije kao i kupce koji nam nisu dostavili potpisan IOS uz navodjenje razloga za svakog od njih

- ANBT, Alžir: Državna agencija za brane, kao javno preduzeće, po njihovom tumačenju nema obavezu potvrde bilo kakvih dugova sa njihove strane jer se Medjunarodni računovodstveni standardi ne primenjuju u Alžiru. Detaljno obrazloženje dato kroz tačku 10.5.
- ANRH, Alžir : Državna agencija za vodne resurse; Isto obrazloženje uz napomenu da je u toku 2011 naplaćen lokalni deo, a da je neoveren IOS samo na devizni deo. Isto obrazloženje kao prethodno, uz napomenu da posedujemo dokument iz septembra 2013 i februara 2014 koji potvrđuje naše potraživanje i potvrdu Klijenta da se radi o grešci u obračunu poreza na koji nemamo uticaja i da se mora otkloniti između ANRH I Trezora pre uplate
- Hidroinvest , Rogatica – Iznos: 1.870.666 rsd
- Hrvatska Elektroprivreda – Iznos: 3.806.274,48 rsd

Čekaju se potpisani IOS-i sa dobavljačima u ukupnom iznosu od 624.298,81 RSD. Od kupaca u zemlji se čeka overa IOS-a od JP EPS na 722.038,87 RSD, a i on je overen sa 30.09.2013.

Sa bankama su usaglašene sve obaveze i potraživanja.

10.24. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri	0	0
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači	0	0
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	0	0
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari	0	0
Primljene garancije	0	0
Svega	0	0
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	919	2.577
Date garancije - devizni deo	599.728	519.844
Data jemstva - dinarski deo	300.208	291.578
Data jemstva - devizni deo	0	0
Date garancije	0	0
Svega	900.855	813.999
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	0	0
Svega	0	0
UKUPNO	900.855	813.999

Društvo ima obaveze po osnovu izdatih ponudbenih, avansnih i garancija za dobro izvršenje posla na poslovima u zemlji i inostranstvu. Jemstva se odnose na kredit čiji je korisnik EP Holding od Fonda za razvoj, kao i kredite koje su EP Holding, EP Visokogradnja i EP Niskogradnja uzeli od Komercijalne Banke (iskazano na poziciji **Data jemstva – dinarski deo**).

Do bitnog uvećanja obaveza po osnovu **datih garancija - devizni deo** je došlo izdavanjem dodatne 4 garancije za nov nadzor u Alžiru (avans i dobro izvršenje, 2 za lokalnu i 2 za deviznu valutu), kao i uključivanjem garancija koje su izdate u Peruu.

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Energoprojekt Hidroinženjering a.d. je ugovorio novi posao u Peruu - Izrada fizibiliti studije za branu YARASCAY zaključen sa Vladom regiona Tacna u okviru Specijalnog projekta Tacna na iznos od S/. 6.054.768,75 (suštinska podela posla 50:50 Tinsa – EP Hidroinženjering).

Za ovaj novougovoreni posao obezbeđena je odgovarajuća garancija za avans u visini 30%, tj. S/. 908,215.32. Ovu garanciju za avans u visini 30% , tj. S/. 908,215.32 EP Hidroinženjering je obezbedio kod Scotiabanke na bazi depozita u gotovom u visini od 15% i konstituisanjem hipoteke na nekretnini u vlasnistvu Društva u Peruu: kancelarija 601 i parking 14, koji se nalaze na sestom i prvom spratu zgrade sa frontom prema ulici Los Rosales (sada Amador Merino Reyna) 460 u distriktu San Isidro, Lima, Perú, upisanih na kartonima 234244 i 234237 Registra svojine nad nekretninama Lime, Peru, procenjene vrednosti 215.841,98 USD.

Avansna garancija se izdaje na vaznost od 90 dana, sa obnavljanjem za neopravdani deo iznosa avansa. Rok prve garancije za avans istice 20.09.2013., nakon ovog datuma će se automatski obnoviti za narednih 90 dana na umanjeni iznos sve do konačnog povraćaja avansa, što se očekuje zaključno sa 31.01.2014.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija između Društva i povezanih strana u okviru EP sistema. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva i za namenu obelodanjivanja u ovim Napomenama smatraju: zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihovi bliski članovi porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
EP Entel	85	1.430
EP Garant	1	1.401
EP Holding	371	8
EP Visokogradnja	8	0
EP Niskogradnja	219	0
Svega	684	2.839
<i>Rashodi</i>		
EP Holding	52.663	57.775
EP Visokogradnja	5.994	370
EP Garant	1.002	1.001
EP Entel	3.343	2.310
EP Energodata	7.922	7.188
EP Oprema	0	345
EP Niskogradnja	0	382
INEC LTD	0	33
IC Enhisa, Peru	2.320	0
Svega	73.244	69.404
Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
EP Visokogradnja	0	0
EP Niskogradnja	13.587	13.587
Svega	13.587	13.587
<i>Obaveze</i>		
EP Holding	50.818	54.778
EP Garant	0	0
EP Visokogradnja	4.549	1.402
EP Niskogradnja	5.978	6.197
EP Entel	2.978	1.072
EP Energodata	789	847
INEC LTD	0	315
Svega	65.112	64.611

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje i dospevaju 15 dana nakon datuma prodaje, nisu obezbeđena, izuzev za Holding, i nemaju kamatu.

Sa aspekta **ključnog rukovodećeg osoblja** (širi menadžment, 13 zaposlenih), u naredne dve tabele je prikazana struktura naknade tokom godine, kao i promena salda po osnovu kredita.

Struktura naknada ključnog rukovodećeg osoblja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročna primanja (bruto zarade i dr.)	39.382	37.880
Otpremnine	0	0
Pozajmice i ostalo	0	0
Svega	39.382	37.880

Kredit ključnog rukovodećeg osoblja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na početku godine	0	0
Uvećanje za kamatu	0	0
Otplate tokom godine	0	0
Saldo na kraju godine	0	0

Kredit nisu odobravani, a u okviru ključnog rukovodećeg osoblja se nalaze Direktor, Direktor za finansije, računovodstvo i komercijalu, Direktor za realizaciju projekata, 5 šefova specijalizovanih biroa i 5 šefova službi.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove je izuzetno mala. U procenjene vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2013. godine, su uključene vrednosti zateznih kamata a nisu uključeni procenjeni sudski troškovi koji mogu nastati u slučaju sudskih odluka koje ne bi bile u korist Društva.

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	2	4	6
Pravno lice	1	0	1
UKUPNO	3	4	7
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	353	1.884	2.237
Pravno lice	0	0	0
UKUPNO	353	1.884	2.237

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Lj.Selenić	naknada štete u postupku prinudnog iseljenja	950
S.Stojić	isplata ino zarade po osnovu prekovremenog rada i rada u dane praznika i ost.	451

M.Đorđević	poništaj Aneksa Ugovora o radu kojim je određena minimalna zarada	0
P.Stanišić i J.Blagojević	poništaj odluke Stambene komisije o dodeli stana	0
Opština Čoka i Fond za kapitalna ulaganja pokrajine Vojvodine	raskid ugovora o izradi projektne dokumentacije	0
M.Bojić	isplata ino zarade	483
S.Ilić	isplata ino zarade po osnovu prekovremenog rada i rada u dane praznika	353

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac, a postoji izvesna doza razumne verovatnoće da Društvo dobije predmetne sporove.

<i>Tuženo Lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	0	0	0
Pravno lice	1	0	1
UKUPNO	1	0	1
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	0	0	0
Pravno lice	1.881	0	1.881
UKUPNO	1.881	0	1.881

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

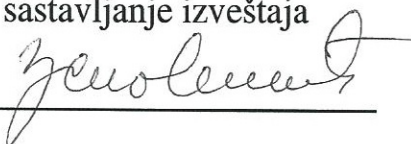
<i>Tuženo Lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Opština Čoka i Fond za kapitalna ulaganja pokrajine Vojvodine	Potraživanje po osnovu neisplaćenog duga	1.881

14. DOGADJAJI NAKON BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 27. februara 2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Direktor

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI ZA 2013. GODINU

**ENERGOPROJEKT
HIDROINŽENJERING a.d. Beograd**

**Finansijski izveštaji za 2013. godinu
i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima privrednog društva "Energoprojekt Hidroinženjering" a.d. Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja privrednog društva "Energoprojekt Hidroinženjering" a.d. Beograd (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

Beograd, 6. mart 2014. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
070 23065				100001476	
Matični broj		Sifra delatnosti		PIB	
Popunjiva Agencija za privredne registre					
750					
1 2 3	19	20	21	22	23 24 25 26
Vrsta posla					

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS STANJA

7005023445893

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prehodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		306637	301593
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.1.	3260	3889
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005	10.2.	293286	286278
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		293286	286278
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009	10.3.	10091	11426
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		288	419
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		9803	11007
	B. OBRTNA IMOVINA (013+014+015)	012		670547	562588
10 do 13, 15	I. ZALIH E	013	10.4.	3636	8250
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		666911	554338
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	10.5.	414678	393539
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017	10.5.	6049	0
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	10.6.	32287	29531
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	10.7.	111378	91816

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.8.	102519	39452
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021	10.22.		
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		977184	864181
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		977184	864181
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.24.	900855	813999
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		545091	538131
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.10.	289247	289247
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.11.	14682	14682
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105	10.12.	113982	113067
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106	10.12.	0	97
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107	10.12.	54	0
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.13.	127234	121038
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		413113	307161
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.14.	15236	15624
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113	10.15.	103	13471
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		0	13121
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		103	350
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		397774	278066
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	10.17.	83566	78767
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.18.	217801	130924
45 i 46	4. Ostale kratkoročne obaveze	120	10.19.	90359	60549
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.20.	6048	5640
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122	10.21.	0	2186

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123	10.22.	18980	18889
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		977184	864181
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	10.24.	900855	813999

U BEOGRADU, dana 27.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zecolbert

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

BILANS USPEHA

7005023445909

u period 01.01.2013 do 31.12.2013

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		810049	663368
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	9.1.	804210	660964
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203	9.2.		
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204	9.3.		
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205	9.3.		
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	9.4.	5839	2404
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		782965	640321
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209	9.5.	28404	30578
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.6.	507520	427393
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.7; 9.8.	8226	7474
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.9; 9.10	238815	174876
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213	9.15.	27084	23047
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	9.11.	17504	33780
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	9.12.	24901	28318
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.13.	3235	154
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.14.	14348	4844
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219	9.15.	8574	23819
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	9.15.	8574	23819
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK		9.16.		
721	1. Poreski rashod perioda	225		1414	1595
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		964	1395
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227			
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	9.16.	6196	20829
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U BEogradu, dana 27.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zecolent

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj		100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005023445916

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	892543	534041
1. Prodaja i primljeni avansi	302	880686	532291
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	66	119
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	11791	1631
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	836015	614869
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	310889	281519
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	444247	273978
3. Placene kamate	308	0	2765
4. Porez na dobitak	309	21094	990
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	59785	55617
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	56528	0
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312	0	80828
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	520	30917
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	109	0
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	0	30195
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	408	714
5. Primljene dividende	318	3	8
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	18372	24355
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	12343	7897
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	6029	16458
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	0	6562
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	17852	0

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	68486	91737
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	68486	91737
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	82888	11641
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	80261	11026
3. Finansijski lizing	332	2627	615
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	80096
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	14402	0
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	961549	656695
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	937275	650865
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	24274	5830
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		
Ä...Å". GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	91816	81109
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	0	6297
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	4712	1420
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	111378	91816

U Beogradu, dana 27.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zecobert

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005023445930

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)		Ostali kapital (racun 309)		Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)		Emisiona premija (racun 320)	
			AOP		AOP		AOP		AOP	
	1		2		3		4		5	
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	279305	414	9942	427		440		
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441		
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442		
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	279305	417	9942	430		443		
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444		
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445		
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	279305	420	9942	433		446		
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447		
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448		
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	279305	423	9942	436		449		
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450		
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451		
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	279305	426	9942	439		452		

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	14682	466	143583	479	117	492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	14682	469	143583	482	117	495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470		483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	30516	484	20	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	14682	472	113067	485	97	498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	14682	475	113067	488	97	501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476	915	489		502	54
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477		490	97	503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	14682	478	113982	491		504	54

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	76930	518		531		544	524559
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	76930	521		534		547	524559
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	44609	522		535		548	44609
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	501	523		536		549	31037
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	121038	524		537		550	538131
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	121038	527		540		553	538131
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	6196	528		541		554	7057
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516		529		542		555	97
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	127234	530		543		556	545091

Red. br.	OPIS	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekuceoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

u Beogradu, dana 27.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zecolovic

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07023065 Maticni broj	<input type="text"/> Sifra delatnosti	100001476 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	☐ 19	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv :ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING A.D.

Sediste : Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

STATISTICKI ANEKS

7005023445923

za 2013. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 4)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	217	206

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	15053	11164	3889
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	409	XXXXXXXXXXXX	409
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	0	XXXXXXXXXXXX	1038
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	15462	12202	3260
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	489001	202723	286278
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	12343	XXXXXXXXXXXX	12343
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	1398	XXXXXXXXXXXX	5335
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	499946	206660	293286

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616		
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617		
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620		
15	6. Dati avansi	621	3636	8250
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	3636	8250

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	279305	279305
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	9942	9942
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	289247	289247

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	681232	681232
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	279305	279305
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	279305	279305

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	403203	389003
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	211174	124284
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prehodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	15351	13806
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	456209	280974
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	298126	233225
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	33485	24263
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	46787	37947
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647	3	8
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	404	388
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	25283	54203
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1490025	1158101

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	14013	17706
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	377349	292902
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	45404	39426
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	31554	48446
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1061	1568
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	52152	45051
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	128359	75902
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	2896	2217
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	6415	4578
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	11563	6083
553	13. Troškovi platnog prometa	663	18240	15396

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	831	258
555	15. Troškovi poreza	665	19550	17856
556	16. Troškovi doprinosa	666	797	848
562	17. Rashodi kamata	667	3488	2765
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	3488	2765
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	3202	2205
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	3447	2397
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	723809	578369

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672		
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljište	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	1180	843
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	444	714
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	3073	240
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	4697	1797

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troškova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

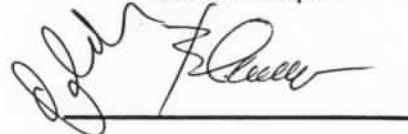
U Beogradu dana 27.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2013. GODINU**

Beograd, februar 2014. godine

S A D R Ž A J

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	4
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	6
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	10
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
7.1. Procenjivanje.....	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	13
7.3. Prihodi.....	14
7.4. Rashodi	16
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	16
7.6. Porez na dobitak.....	16
7.7. Nematerijalna ulaganja	18
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	21
7.9. Finansijski lizing.....	22
7.10. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	23
7.11. Investicione nekretnine	24
7.12. Zalihe	25
7.13. Stalna sredstva namenjena prodaji.....	25
7.14. Finansijski instrumenti.....	26
7.15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29
7.16. Kratkoročna potraživanja	29
7.17. Finansijski plasmani.....	31
7.18. Obaveze	31
7.19. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	32
7.20. Naknade zaposlenima	34
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU... 36	
8.1. Kreditni rizik.....	37
8.2. Tržišni rizik.....	40
8.3. Rizik likvidnosti.....	42
8.4. Upravljanje rizikom kapitala.....	43
9. BILANS USPEHA..... 46	
9.1. Prihodi od prodaje.....	46
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	47
9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	47
9.4. Ostali poslovni prihodi.....	47
9.5. Troškovi materijala	48
9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	48
9.7. Troškovi amortizacije	49

9.8.	Troškovi rezervisanja	50
9.9.	Troškovi proizvodnih usluga	53
9.10.	Nematerijalni troškovi	54
9.11.	Finansijski prihodi	55
9.12.	Finansijski rashodi	56
9.13.	Ostali prihodi	57
9.14.	Ostali rashodi	58
9.15.	Dobitak pre oporezivanja	59
9.16.	Porez na dobitak i neto dobitak	60
9.17.	Neto dobitak po akciji	60
10.	BILANS STANJA	61
10.1.	Nematerijalna ulaganja	61
10.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema	62
10.3.	Dugoročni finansijski plasmani	63
10.4.	Zalihe i dati avansi	64
10.5.	Kratkoročna potraživanja	64
10.6.	Kratkoročni finansijski plasmani	66
10.7.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	67
10.8.	Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	67
10.9.	Promene na kapitalu	69
10.10.	Osnovni kapital	70
10.11.	Rezerve	71
10.12.	Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	71
10.13.	Neraspoređeni dobitak	72
10.14.	Dugoročna rezervisanja	73
10.15.	Ostale dugoročne obaveze	74
10.16.	Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga	74
10.17.	Kratkoročne finansijske obaveze	75
10.18.	Obaveze iz poslovanja	76
10.19.	Ostale kratkoročne obaveze	77
10.20.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	78
10.21.	Obaveze po osnovu poreza na dobitak	78
10.22.	Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	79
10.23.	Usaglašavanje potraživanja i obaveza	80
10.24.	Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	81
11.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	82
12.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	82
13.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	85
14.	DOGADJAJI NAKON BILANSA STANJA	87

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

Sedište	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07023065
Šifra i naziv delatnosti	7112 Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje
Poreski identifikacioni broj	100001476

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Društvo je osnovano 1990. kao posebno pravno lice , a na osnovu Odluke o izdavanju internih deonica i Odluke o promeni statusa od 22. maja 1991. godine kao deoničko društvo. Rešenjem IV.Fi.10069/02 od 09.09.2002. Društvo posluje kao akcionarsko društvo.

Registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu, registarski uložak br. 1-4703-00. Registrovano je i kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8069 od 17.5.2005. godine.

Privatizacija društva je započeta po starim zakonima važećim u doba SFRJ i na osnovu zaključenog Sporazuma o promenama u sistemu Energoprojekt kada su organizovana deonička društva. U toku 1991. god. na osnovu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom doneta je odluka o izdavanju internih deonica nakon čega je u odgovarajući registar društvo upisano kao mešovito deoničko društvo.

Kasnija privatizacija društva vršena je krajem 2000.g. i završila se 2001.g. po Zakonu o svojinjskoj transformaciji - sticanje akcija po osnovu upisa - prvi krug.

Ministarstvo za privredu i privatizaciju u postupku zakonitosti i postupka svojinjske transformacije, na osnovu Zakona o privatizaciji verifikovala je sproveden postupak privatizacije i po dobijanju Rešenja, na osnovu Zakona o preduzećima upisano je u odgovarajući registar kao akcionarsko društvo s tim što je jedan deo kapitala izražen u akcijama prenet Fondu PIO a preostali deo prenet je Akcijskom fondu. EP Holding je bio većinski vlasnik sa 51%.

Krajem 2006. završen je postupak konverzije tako što je jedan broj akcionara (fizička lica, Fond PIO i Akcijski fond) zamenio svoje akcije sa akcijama EP Holdinga tako da je EP Holding po osnovu izvršene konverzije stekao vlasništvo sa oko 95% .

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je projektovanje, konsalting i inženjering hidroenergetskih, vodoprivrednih i infrastrukturnih objekata i sistema.

Društvo je matično društvo koje sa zavisnim društvom – ino kompanija ENHISA Peru, čini **grupaciju**:

- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	
Naziv zavisnog pravnog lica	% vlasništva
Ino kompanija ENHISA Peru	100%

Niže se daje pregled 18 pogona u inostranstvu (dalje u tekstu ino entiteti) koji zajedno sa matičnim preduzećem u zemlji čine finansijske izveštaje "Energoprojekt Hidroinženjering" a.d. Beograd.

<u>Redni broj</u>	<u>Broj</u>	<u>Naziv pogona</u>
1.	055	Tekeze Etiopija
2.	065	Chiffa Alžir
3.	072	Podzemne vode Alžir
4.	074	Orsec I Alžir
5.	075	Orsec II Alžir
6.	090	Sv. Petka Makedonija
7.	091	Olmos Peru
8.	092	Ourkiss Alžir
9.	06	HE Piva, Crna Gora
10.	11	MHE Dub, Rogatica, R.Srpska
11.	10	Setif Alžir
12.	15	Kufranja Jordan
13.	05	Bouzina Alžir
14.	04	Tarzout
15.	08	Seklafa
16.	09	Beni Slimane
17.	12	Soubella
18.	14	Đedra

Društvo posluje kao zavisno preduzeće u sastavu Sistema "Energoprojekt", Beograd.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2013. godine : 217 radnika
- 2012. godine : 206 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Odbora direktora dana 27.02.2014. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2013. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Bratislav Stišović - Direktor
- Dragan Joldić - Direktor za finansije, računovodstvo i komercijalu
- Bogdan Uzelac - Direktor za realizaciju projekata

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u većinskom vlasništvu Energoprojekt Holding a.d. sa 94,84% dok ostatak čine mali akcionari sa 4,63% i druga pravna lica sa 0,53%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu** ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskom regulativom;
- profesionalnom regulativom; i
- internom regulativom.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013),
- Prethodni Zakon o računovodstvu i reviziji ("Sl. glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013 i 108/2013),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost ("Sl. glasnik RS", br. 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013 i 6/2014),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/2012, 118/2012 i 3/2014),
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010, 3/2011 i 101/2012),
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010 i 3/2011 i 101/2012),

- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 99/2010, 8/2011, 13/2012, 8/2013 i 20/2014),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 99/2010 i 8/2013),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Sl. glasnik RS", br. 116/2004 i 99/2010),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima ("Sl. glasnik RS", br. 61/2013),
- Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima ("Sl. glasnik RS", br. 8/2014).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u "Službenom glasniku RS", br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva,

zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS" broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/2012, 118/2012), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;

- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 14.12.2012. godine na 13. Sednici Odbora direktora Društva i Pravilnika o izmenama pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama donet na 16. Sednici Odbora direktora održane 27.02.2013. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva, Statut Društva itd.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/2012 i 118/2012). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za

momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

Procena je rukovodstva Društva da, shodno načelu opreznosti i u skladu sa tačkom 7.3. ovih Napomena, kao i koristeći metode saglasne MRS 11, Društvo prihoduje samo nesporni deo izvršenih radova, uz puno priznavanje nastalog troška.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadviva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2013.	31.12.2012.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	114,6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Saglasno MRS 11, kada se ishod ugovora o izgradnji može pouzdano proceniti, prihod po osnovu ugovora i troškovi povezani sa ugovorom o izgradnji se priznaju kao prihodi i rashodi, odnosno u zavisnosti od stepena izvršenja ugovora na kraju izveštajnog perioda.

U slučaju ugovora sa fiksnom cenom, ishod ugovora o izgradnji može se pouzdano proceniti kada su zadovoljeni svi sledeći uslovi:

- ukupan prihod po osnovu ugovora se može pouzdano odmeriti,
- verovatno je da će ekonomske koristi od ugovora prispeti u entitet,
- i troškovi izvršavanja ugovornih radova i stepen završenosti radova na kraju izveštajnog perioda mogu se pouzdano odmeriti; i
- ugovorni troškovi pripisivi ugovoru mogu se jasno utvrditi i pouzdano odmeriti da bi se stvarni troškovi po osnovu ugovora mogli porediti sa ranijim procenama.

U slučaju ugovora sa naknadnim uvećanjem troška, ishod ugovora o izgradnji može se pouzdano procenjivati kada su zadovoljeni svi sledeći uslovi:

- verovatno je da će ekonomske koristi povezane sa ugovorom prispeti u entitet; i
- ugovorni troškovi pripisivi ugovoru, bez obzira na to da li se posebno naknađuju ili ne, mogu se jasno utvrditi i pouzdano odmeriti.

Stepen izvršenja ugovora se može utvrditi na različite načine. Entitet koristi metod kojim se pouzdano meri obavljeni posao. U zavisnosti od prirode ugovora, metodi mogu obuhvatati:

- proporciju troškova po osnovu ugovora napravljenih za posao obavljen do datog datuma u odnosu na procenjene ukupne ugovorne troškove,
- pregled obavljenog posla; ili
- završavanje fizičkog obima ugovornih radova.

Kada se ishod ugovora o izgradnji ne može pouzdano proceniti:

- prihod se priznaje samo za one nastale troškove po osnovu ugovora za koje je verovatno da će se nadoknaditi; i
- troškovi po osnovu ugovora se priznaju kao rashod u periodu u kom su nastali.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, negativne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjnje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjnje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci

koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe *iz razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

Nematerijalna imovina se amortizuje tokom njenog *korisnog veka trajanja*, pod kojim se podrazumeva vremenski period u toku kojeg se očekuje da će nematerijalna imovina u Društvu biti raspoloživa za korišćenje.

Ako nematerijalna imovina nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, maksimalan koristan vek trajanja je određen važenjem tih prava, osim u slučaju kada se ugovorna ili zakonska prava prenose za ograničeni period koji se može obnoviti, kada koristan vek trajanja može da uključi i period obnove, ali samo u slučaju da postoje dokazi da Društvo može izvršiti obnovu bez značajnijih troškova.

Koristan vek trajanja se proverava na kraju svake finansijske godine i ako se novim procenama utvrdi da postoje značajne razlike u odnosu na prethodne procene, amortizacioni period se prilagođava novim procenama.

Promena korisnog veka trajanja se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata shodno relevantnim odredbama MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Amortizacija nematerijalne imovine se vrši primenom metoda pravolinijskog otpisa (proporcionalna metoda).

Iznos koji se amortizuje predstavlja nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo nematerijalno sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i pod pretpostavkom da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima: kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja; ili kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Pri proceni rezidualne vrednosti se koriste preovlađujuće cene na dan procene za prodaju slične imovine, koja je došla do kraja svog korisnog veka i koja je korišćena pod uslovima koji su slični onim uslovima pod kojima se imovina koristi, odnosno onim uslovima pod kojima će se imovina koristiti u Društvu. Rezidualna vrednost se proverava na kraju svake godine i njena promena u odnosu na prethodne procene se obuhvata u skladu sa relevantnim odredbama MRS 8.

Obračun amortizacije počinje kada imovina postane raspoloživa za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, amortizacija nematerijalnih ulaganja vrši se prema važećim zakonskim propisima.

Nematerijalna ulaganja koja su, prema *MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja*, klasifikovana kao sredstva koja su namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva (nematerijalna ulaganja namenjena prodaji) i procenjuju se po nižoj vrednosti od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda. Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme **vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.**

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se primenom metoda pravolinijskog otpisa (proporcionalna metoda).

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost), se sistematski alokira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Pri utvrđivanju *korisnog veka trajanja sredstva*, to jest vremenskog perioda tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu, uvažavaju se različiti faktori, kao što su:

- očekivana iskorišćenost sredstva, shodno očekivanom kapacitetu korišćenja;
- fizičko habanje, shodno broju smena u kojima će se sredstvo koristiti, planiranom programu popravljavanja i održavanja i sl.;

- tehnička i komercijalna zastarelost kao i
- zakonska ili slična ograničenja korišćenja sredstva (na primer, kraj roka isteka lizinga) itd.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Obračun amortizacije, na osnovu odredaba MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, počinje kada nekretnina, postrojenje i oprema postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno za funkcionisanje na način kako to predviđa menadžment Društva.

Obračun amortizacije prestaje kada se stavka nekretnina, postrojenja i opreme isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada se nekretnine, postrojenja ili oprema ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

7.10. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.11. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.12. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

7.13. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i

- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.14. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka

priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.16. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za popis obaveza i potraživanja, donosi Odbor direktora u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, nakon razmatranja i predloga Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Odbor direktora u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.17. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od datuma bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.18. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i

ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.19. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Sušтина rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja.

Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem

promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.20. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja korišće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok

dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta

onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Društvo izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Kupci u zemlji</i>		
JP Elektroprivreda Srbije, Beograd	9.868	61.773
HE Đerdap, Kladovo	6.574	21.863
Drinsko Limske HE Bajina Bašta	204	11.598
JP za vodosnabdevanje Rzav, Arilje	1.410	4.654
Rovni, Valjevo	0	2.049
JVP Srbijavode, Beograd	0	2.487
REV doo, Beograd	11.139	17.986
PD "Ibarske HE"	9.979	2.271
Ostali	2.769	8.522
Svega	41.943	133.203
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
ANBT Ourkis Z-92 Alžir	11.887	19.074
ANRH Alžir Z-072	19.815	20.541
Z-065 Ministarstvo vod. resursa Alžira	0	1.603
Z-074 ANBT Orsec 1 Centar	7.773	13.022
Z-075 ANBT Orsec 2 Istok	9.929	20.252
Riko Ljubljana Z-090	14.639	18.456
Z-015 Jordan	3.541	9.094
Z-010 Setif, Alžir	14.474	7.778
Z-091 Peru	41.581	15.321
Z-05 Bouzina, Alžir	20.693	39.546
EPRS, Rep. Srpska	15.875	14.746
Z-12010 Tarzout, Alžir	14.909	5.555

Z-08 Seklafa, Alžir	55.007	17.655
Z-09 Beni Slimane, Alžir	87.069	27.024
Z-12 Soubella, Alžir	31.836	5.596
Colenko Power Engineering 10137	0	6.001
EPCG, Nikšić	1.651	5.316
Ostali	10.581	9.220
Svega	361.260	255.800
UKUPNO	403.203	389.003

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Tekuća	168.339	144.463
0-30 dana od dospeća	16.174	9.382
30 - 60 dana od dospeća	27.371	28.381
60 - 90 dana od dospeća	26.492	21.638
preko 90 dana od dospeća	164.827	185.139
UKUPNO	403.203	389.003

Nedospela potraživanja od kupaca dospevaju shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje je tokom godine izvršeno umanjenje vrednosti	2013.
Sveta Petka	3.967
Chiffa	1.559
UKUPNO	5.526

Umanjenje vrednosti je izvršeno na bazi realne procene naplativosti potraživanja, na bazi predloga Komisije za popis i Odluke OD. Za projekat Sveta Petka je uradjena delimična ispravka vrednosti, a za projekat Chiffa direktan otpis.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno US dolarima, kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi negativne kursne razlike.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u EUR</i>		<i>Obaveze u EUR</i>	
<i>2013.</i>		<i>2013.</i>	
4.431.000		3.166.000	

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Uz nepromenjene ostale varijable, fluktuacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	2013.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA u 000 RSD	14.502

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Ne očekuje se bitan uticaj eventualne promene kamatnih stopa na konačni rezultat.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
EP Holding	50.818	54.778
EP Visokogradnja	4.549	1.402
EP Entel	2.978	1.072
EP Energodata	789	847
EP Niskogradnja	5.978	6.197
Republički hidrometerološki zavod	0	1.760
Beogradske elektrane	468	689
Proautor	724	833
Institut Siniša Stanković	0	248
AOFI	0	701
Ostali	2.611	2.687
Svega	68.915	71.214
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Tehnički institut Bijeljina	2.175	2.157
Imagem, Peru	9.457	0
Geomag laboratoire, Alžir	1.463	0
Zigma Gacko	0	2.761
Ostali	1.830	1.620
Svega	14.925	6.538
UKUPNO	83.840	77.752

Društvo ne daje instrumente obezbeđenja izuzev za EP Holding, prema kome su obaveze izmirivane na vreme.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Tekuća	17.439	9.023
0-30 dana od dospeća	86	4.891
30 - 60 dana od dospeća	180	3.404
60 - 90 dana od dospeća	348	2.517
preko 90 dana od dospeća	65.787	57.917
UKUPNO	83.840	77.752

Analizom strukture svih dobavljača, kako internih tako i eksternih, potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji Likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	1,69	2,02
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	1,42	1,85
Gotovinski racio likvidnosti		0,28	0,33
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	272.773	284.522

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2013. godine nije umanjilo sposobnost da u relativno dužem periodu izmiruje kratkoročne obaveze. Uvažavajući navedeno, može se zaključiti da nema indicija koje bi ukazale na potencijalne probleme sa likvidnošću Društva.

U toku 2013. Društvo je, pravilnom politikom vođenja gotovinskog toka, bilo likvidno i bez ikakvih posledica na poslovne procese. I uzimanje kratkoročnih kredita je bilo isključivo u cilju prevazilaženja nepredvidive dinamike naplate iz Alžira i finansiranje poslova nadzora na izgradnji 4 brane u Alžiru. Izmirenje obaveza je i ugovorno vezano za prilive od Klijenata i vršene su konstantne, i usmene i pisane, urgencije naplate, uz dve posete Alžiru u cilju ubrzanja naplate izvršenih radova. U narednom periodu će se, usled objektivnih okolnosti, još intenzivnije raditi na obezbeđenju likvidnosti Društva.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Neto dobitak/gubitak	6.196	20.829
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	538.131	524.559
Kapital na kraju godine	545.091	538.131
Svega	541.611	531.345
Stopa prinosa na sopstveni kapital	1,1	3,9

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2013. godini, sa aspekta održivosti kapitala ne mogu oceniti kao zadovoljavajući, prvenstveno zbog ozbiljnog poremećaja u prihodovanju na tržištu Srbije tj. zbog restrukturiranja, tradicionalno najvećeg partnera, JP Elektroprivreda Srbije. Isto tako, na oba podbilansa, sem poslovnog, Društvo je iskazalo gubitak.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze	413.113	307.161
Ukupna sredstva	977.184	864.181
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,42	0,36
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	545.091	538.131
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	15.339	29.095
Svega	560.430	567.226
Ukupna sredstva	977.184	864.181
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,57	0,65

Iz navedenih pokazatelja je moguće zaključiti da se radi o stabilnoj finansijskoj strukturi, kao trend koji se nastavlja i u 2013. Godini jer je uvećanje obaveza rezultat primljenih avansa za poslove u Alžiru.

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Ukupne kratkoročne obaveze	397.774	278.066
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	143.665	121.347
Svega	254.109	156.719
Kapital	545.091	538.131
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,47	0,29

U 2013. godini je došlo do uvećanja racia neto zaduženosti zbog formiranja obaveza po osnovu primljenih avansa na novim projektima u Alžiru (preko 100 mln rsd na dan izrade bilansa).

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod pružanjem usluga na domaćem i inostranom tržištu, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima	0	0
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	77	1.430
Svega	77	1.430
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	0	0
Prihodi od prodaje usluga	124.860	294.328
Svega	124.860	294.328
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	0	0
Prihodi od pružanja usluga	679.273	365.206
Svega	679.273	365.206
UKUPNO	804.210	660.964

U 2013. godini je došlo do uvećanja poslovnih prihoda što je i rezultiralo većom poslovnom dobiti nego u 2012 godini.

U sledećoj tabeli su dati najznačajniji kupci:

Kupci zemlja:	Iznos:
JP EPS, Beograd	28.074
Drinsko-Limske HE, HE Bajina Bašta	26.724
JVP Vode Vojvodine, Novi Sad	21.000
PD HE Đerdap, Kladovo	14.219
PD Ibarske Hidroelektrane d.o.o., Kraljevo	10.254
Drinsko-Limske HE, Nova Varoš	7.049
Drinsko-Limske HE, HE Zvornik	5.097
JP za vodosnabdevanje Rzav, Arilje	3.381
Drinsko-Limske HE, HE Elektromorava	2.975

Kupci inostranstvo:

Iznos:

Nacionalna agencija za brane i transfere, Alžir	402.294
Consortio M.P, Peru	62.471
Consortio A. Piura, Peru	42.052
Ministarstvo voda, Jordan	40.844
Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić	22.060
Consortio Yarascay, Peru	21.716
Tractabel, Francuska	21.227
Elektroprivreda Republike Srpske a.d. Trebinje	20.211
AF Colenco, Švajcarska	15.894

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe	0	0
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	0	0
UKUPNO	0	0

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	0	0
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	0	0
UKUPNO	0	0

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihod od zakupnina	2.826	2.404
Ostali poslovni prihodi	3.013	0
UKUPNO	5.839	2.404

Prihod od zakupnina se odnosi na iznajmljivanje vozila na projektu Alto Piura saglasno ugovoru, a **ostali poslovni prihodi** se odnose na refundaciju dela troškova od Konzorcijuma na projektima Alto Piura, M.Picchu i Yarascay.

9.5. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi materijala za izradu	0	0
Troškovi ostalog materijala	14.391	12.872
Troškovi goriva i energije	14.013	17.706
UKUPNO	28.404	30.578

Troškovi ostalog materijala se odnose na nabavku tonera i ostalih kancelarijskih materijala obzirom da se svi projekti finalizuju u sedištu Društva.

Troškovi goriva i energije imaju visoke vrednosti što je u korelaciji sa velikim brojem ekspertskih i terenskih putovanja u zemlji i okruženju.

9.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	377.349	292.902
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	45.404	39.426
Svega	422.753	332.328
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	31.554	48.446
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.061	1.568
Ostali lični rashodi i naknade	52.152	45.051
UKUPNO	507.520	427.393

Troškovi zarada i naknada zarada su ostvareni u očekivanom iznosu sa izvesnim povećanjem u odnosu na planske vrednosti i u odnosu na prethodnu godinu isključivo zbog povećanih troškova ino zarada obračunatih na 4 velika posla izgradnje brana u

Alžiru. Isto tako, od maja je došlo do uvećanih troškova zbog promene zakonske regulative vezane za ino zarade.

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva na ime ino dnevnica tj. ekspertskih putovanja u inostranstvo i isplaćene obaveze prema radnicima saglasno KU.

9.7. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.038	818
Amortizacija nekretnina	27	27
Amortizacija postrojenja i opreme	5.350	3.733
Amortizacija investicionih nekretnina	0	0
UKUPNO	6.415	4.578

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2013. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2013. godine.

Što se tiče budućeg perioda, određena rezidualna vrednost će prouzrokovati da ukupna računovodstvena amortizacija, na kraju korisnog veka trajanja svih sredstava koja su bila predmet Procene, bude manja za ukupno procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstva, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđivanja i pod pretpostavkom da su sredstva već na kraju svog korisnog veka i u stanju koje se očekuje na kraju njihovog korisnog veka trajanja.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u onim godinama za koliko je,

novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.8. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	1.811	2.896
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova	0	0
Ostali troškovi rezervisanja	0	0
UKUPNO	1.811	2.896

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,57% za ceo sistem Energoprojekta), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivanjе otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavljala količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6% i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni

dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014. godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

9.9. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	97.960	50.576
Troškovi transportnih usluga	9.506	8.070
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	8.589	5.082
Troškovi zakupnina	2.896	2.217
Troškovi sajmovi	0	0
Troškovi reklame i propagande	1.059	2.206
Troškovi ostalih usluga	8.349	7.751
UKUPNO	128.359	75.902

Imajući u vidu specifičnu delatnost Kompanije, veliki deo ugovorenih poslova mora biti u podugovaranju kroz tzv. posebno ugovorene radove. Radi se o kupovini satelitskih snimaka, specijalizovanim istražnim radovima, ekspertizama i slično. Angažovane su renomirane kompanije kao što su Republički hidrometeorološki zavod Srbije, Institut za vodoprivredu "Jaroslav Černi", Rudarsko-geološki fakultet, Građevinski fakultet, Institut društvenih nauka, Gradski zavod za javno zdravlje Beograd, Geo-Janja, Vekom Geo, Cepting, Geomag laboratoire - Alžir, Sifor Sarl - Alžir, Imagem – Peru, Consorcio SyC – Peru i drugi.

Troškovi transportnih usluga su dominantno vezani sa velikim brojem putovanja u zemlji i inostranstvu a iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na održavanje poslovne zgrade i održavanje osnovnih sredstava.

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup poslovnog prostora u inostranstvu, konkretno u Alžiru i Jordanu.

Troškovi reklame i propagande se najviše odnose na troškove reklame i propagande u zemlji, a vezani su za promociju Kompanije.

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na obnovu registracije licenci (Microsoft). Pored ovoga **troškovi ostalih usluga** se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.10. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi neproizvodnih usluga	17.565	19.465
Troškovi reprezentacije	6.753	4.515
Troškovi premija osiguranja	11.563	6.083
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	18.240	15.396
Troškovi članarina	831	258
Troškovi poreza i doprinosa	20.347	18.704
Ostali nematerijalni troškovi	35.157	34.553
UKUPNO	110.456	98.974

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, sistematskog pregleda zaposlenih na ino radu, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa, i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka kako u zemlji tako u inostranstvu.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (osiguranje zaposlenih u zemlji i inostranstvu, professional indemnity itd), kao i zdravstveno osiguranje radnika u inostranstvu.

U strukturi **troškova platnog prometa i bankarskih usluga** dominiraju bankarske usluge jer neprihvatanje srpskih banaka dovodi do višestrukog povećanja ostvarenih troškova po ovom osnovu. Visina ovih troškova je u direktnoj srazmeri sa povećanjem vanbilansne pasive po osnovu novoizdatih garancija , prvenstveno za poslove nadzora u Alžiru.

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama uz napomenu da je u toku 2013 prestalo članstvo Društva u Privrednoj komori Beograda .

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, penali za nezapošljavanje invalida kao i troškovi svih poreza u inostranstvu prema lokalnom zakonodavstvu.

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl., a usluge Holdinga, saglasno Ugovoru, čine najveću stavku, tj. 31.431 hiljada RSD.

9.11. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	0	0
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	0	0
Prihodi od kamate po drugim osnovama	1.179	843
Svega	1.179	843
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	136	0
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	236	49
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	12.578	30.719
Svega	12.950	30.768
Prihodi od efekata valutne klauzule	219	1.978
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	3.050	0
Ostali finansijski prihodi	106	191
UKUPNO	17.504	33.780

Najznačajniji deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** je prihodovanje kamata po osnovu dinarskih i deviznih depozita u bankama, kao i naplata zatezne kamate po sudskom rešenju iz dobijenog spora.

Kretanje deviznog kursa u toku 2013. godine je uslovalo da društvo ostvari velike **pozitivne kursne razlike** koje čine najveću stavku u okviru finansijskih prihoda.

Učešće u dobitku zavisnih pravnih lica se odnosi na podelu dobiti Konzorcijuma Alto Piura u Peruu.

9.12. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	0	0
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	0	0
Rashodi od kamate po drugim osnovama	3.488	2.765
Svega	3.488	2.765
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	386	6.113
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	58	479
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	20.113	16.549
Svega	20.557	23.141
Rashodi od efekata valutne klauzule	773	2.411
Ostali finansijski rashodi	83	1
UKUPNO	24.901	28.318

Rashodi od kamate po drugim osnovama obuhvataju kamate koju su plaćene u toku godine za uzete kredite od banaka.

Najznačajniji finansijski rashodi su rashodi po osnovu **negativnih kursnih razlika** koje su posledica fluktuacija stranih valuta, pogotovu US dolara.

9.13. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	101	0
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	0	0
Viškovi	0	0
Naplaćena otpisana potraživanja	0	0
Prihodi od smanjenja obaveza	366	130
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	0	0
Prihodi od ukidanja rezervisanja	0	0
Ostali nepomenuti prihodi	2.768	24
Svega	3.235	154
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine	0	0
Nekretnina, postrojenja i opreme	0	0
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0	0
Zaliha	0	0
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	0	0
Ostale imovine	0	0
Svega	0	0
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	3.235	154
Dobitak poslovanja koje se obustavlja	0	0
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	0	0
UKUPNO	3.235	154

Prihodi od smanjenja obaveza se odnose na prihodovanje zastarele obaveze prema Holdingovoj kompaniji INEC, a prema odluci nadležnih organa EP Holding.

Ostali nepomenuti prihodi se odnose na vansudsko poravnanje postignuto sa JVP Vode Vojvodine, kao i prihod po osnovu dobijenog sudskog spora (Ponta).

9.14. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	0	0
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala	0	0
Manjkovi	0	0
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	1.559	513
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	0	0
Ostali nepomenuti rashodi	8.822	4.169
Svega	10.381	4.682
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine	0	0
Nekretnina, postrojenja i opreme	0	0
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0	0
Zaliha materijala i sirovine	0	0
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	3.967	162
Ostale imovine	0	0
Svega	3.967	162
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	14.348	4.844
Gubitak poslovanja koje se obustavlja	0	0
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	0	0
UKUPNO	14.348	4.844

Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja se odnosi na direktan otpis potraživanja po projektu Chiffa.

Dominantne stavka u okviru **ostalih nepomenutih rashoda** su donacija Građevinskom fakultetu, sponzorstvo OK Crvena Zvezda, kao i penali i naknade štete.

Rashodi po osnovu obezvređivanja imovine u iznosu od 3.967 hiljada RSD se odnose na delimičnu ispravku vrednosti nenaplaćenih potraživanja (Sveta Petka).

9.15. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	810.049	663.368
Poslovni rashodi	782.965	640.321
Poslovni rezultat	27.084	23.047
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	17.504	33.780
Finansijski rashodi	24.901	28.318
Finansijski rezultat	-7.397	5.462
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	3.235	154
Ostali rashodi	14.348	4.844
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	-11.113	-4.690
<i>Efeti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod	0	0
Rashod	0	0
Neto efekat	0	0
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	830.788	697.302
UKUPNI RASHODI	822.214	673.483
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	8.574	23.819

9.16. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	8.574	23.819
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	3.693	-1.673
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	0	0
Oporeziva dobit	12.267	22.146
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	0	27.611
Poreska osnovica	12.267	49.757
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	1.840	4.976
Ukupna umanjene obračunatog poreza	-426	-3.381
Obračunati porez po umanjenu	1.414	1.595
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	8.574	23.819
Poreski rashod perioda	-1.414	-1.595
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	-964	-1.395
Neto dobitak/gubitak	6.196	20.829

Umanjenje obračunatog poreza je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu.

Obračun poreza na dobitak vrši se po stopi od 15% u skladu sa poreskim propisima, odvojeno za poslovni i kapitalni podbilans. Vrši se usklađivanje pojedinih pozicija prihoda i rashoda, a poreska osnovica se umanjuje za gubitke ranijih godina i prihode od dividendi i udela u dobiti kod pravnih lica rezidenata.

9.17. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	6.196	20.829
Prosečan broj akcija tokom godine	681.232	681.232
Neto dobitak po akciji u dinarima	9,10	30,58

Ostvarena neto dobit je manja prvenstveno zbog gubitka na finansijskom i podbilansu ostalih prihoda i rashoda dok je poslovna dobit čak veća nego u prethodnom periodu.

10. BILANS STANJA**10.1. Nematerijalna ulaganja**

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	<i>u 000 dinara</i>			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (01.01.2013.)			15.053	15.053
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			409	409
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2013.)			15.462	15.462
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.01.2013.)			11.164	11.164
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2013. godinu			1.038	1.038
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.				
Krajnje stanje (31.12.2013.)			12.202	12.202
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 01.01.2013.			3.889	3.889
Stanje 31.12.2013.			3.260	3.260

Ostala nematerijalna ulaganja se odnose na licence za korišćenje specijalizovanih softvera.

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za neekret., postr. i opremu	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>						
Početno stanje (01.01.2013.)		407.338	75.126		6.537	489.001
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine			12.343			12.343
Prenos sa jednog oblika na drugi			6.537		(6.537)	0
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			(1.398)			(1.398)
Krajnje stanje (31.12.2013.)		407.338	92.608		0	499.946
<i>Ispravka vrednosti</i>						
Početno stanje (01.01.2013.)		151.778	50.945			202.723
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2013. godinu		27	5.350			5.377
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(42)	(1.398)			(1.440)
Krajnje stanje (31.12.2013.)		151.763	54.897			206.660
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>						
Početno stanje 01.01.2013.		255.560	24.181		6.537	286.278
Krajnje stanje 31.12.2013.		255.575	37.711		0	293.286

Dominantna je vrednost građevinskih objekata u zemlji (poslovna zgrada Energoprojekt).

10.3. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Učeshće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Svega		
<i>Učeshće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Svega		
<i>Učeshće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
JUBMES	288	419
Svega	288	419
UKUPNO	288	419
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima	0	0
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	737	797
Ostalo	9.066	10.210
Svega	9.803	11.007
UKUPNO	10.091	11.426

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** se nalazi dugoročni depozit na ime kolaterala za garanciju na projektu Alto Piura, Peru.

Dugoročni krediti dati radnicima datiraju iz 2000. godine i dati su beskamatno jer se radi o malim iznosima i socijalnog su karaktera.

10.4. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Materijal	0	0
Sitan inventar	0	0
Nedovršeni proizvodi	0	0
Gotovi proizvodi	0	0
Roba	0	0
Dati avansi	3.636	9.673
Minus: ispravka vrednosti	0	-1.423
UKUPNO	3.636	8.250

Dati avansi se odnose na avanse date za realizaciju podizvođačkih ugovora koji su još u fazi realizacije.

10.5. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	0	0
Kupci – ostala povezana pravna lica	87	87
Kupci u zemlji	44.213	135.473
Kupci u inostranstvu	424.072	316.337
Minus: Ispravka vrednosti	-65.169	-62.894
Svega	403.203	389.003
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	0	185
Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	0	185
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	0	10
Potraživanja od zaposlenih	3.737	2.658
Potraživanja od državnih organa i organizacija	0	0
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	6.049	0
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	643	1.144
Ostala potraživanja	7.095	539

Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	17.524	4.351
UKUPNO	420.727	393.539

Za 2013. godinu je karakterističan pad potraživanja u zemlji kao posledica dobre naplate u prvoj polovini godine i organizacionih promena najvažnijeg partnera Društva u zemlji, JP EPS sa svojim kompanijama koje je uslovalo odredjeni zastoj u ugovaranju i prihodovanju.

Što se ino potraživanja tiče, važno je napomenuti da sa radi isključivo o institucionalnim investitorima iz javnog sektora (Ministarstva, državne agencije, lokalni i regionalni organi vlasti) i o poznatim kupcima. Naravno, struktura tržišta (Jordan , Peru, Alžir) ukazuje na izuzetnu specifičnost i duže rokove naplate, ali je procena rukovodstva da ona ničim nije ugrožena. Štaviše, spomenuta tržišta su van tokova ekonomske krize na globalnom nivou što smanjuje rizike naplate. U korist prethodne konstatacije ide činjenica da naplate u Peruu i Jordanu idu u ugovorenim rokovima, što važi i za zemlje regiona. Krajem godine je došlo do značajnog proboja u dinamici naplate iz Alžira i taj trend je nastavljen i početkom 2014. godine. Prilivi iz poslovnih aktivnosti u 2013. godini su bitno iznad ukupnog obrta Društva i ne očekuju se problemi u naplati realizovanih projekata.

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	62.894	58.825
Dodatna ispravka vrednosti	3.967	162
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	0	0
Kursna razlika	(1.692)	3.907
Naplaćena ispravljena potraživanja	0	0
UKUPNO	65.169	62.894

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

Ispravka vrednosti pojedinih potraživanja izvršenih tokom 2013. godine kao i informacija o neusaglašenim odnosima sa pojedinim kupcima prezentovana u odgovarajućem tekstu Napomena.

10.6. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima	0	0
Ostala povezana pravna lica	13.500	13.500
Tekuće dospeće dugoročnih kredita	0	0
Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	13.500	13.500
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine	0	0
Tekuće dospeće dugoročnih kredita	0	0
Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	0	0
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu	0	0
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu	0	0
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	0	0
Ostalo	18.787	16.031
Minus: Ispravka vrednosti	0	0
Svega	18.787	16.031
UKUPNO	32.287	29.531

Na pozajmicu EP Niskogradnji se obračunava kamata za potrebe poreskog bilansa saglasno zakonskim odredbama. Pozajmica je kratkoročna i produžava se svakih 6 meseci. Sredstva obezbedjenja nisu uzeta.

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod Scotiabank, Peru kao kolateral za izdavanje garancija za projekte Machupicchu II i Yarascay.

10.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	4.393	2.966
Tekući računi (devizni)	93.112	60.355
Dinarska blagajna	0	0
Devizna blagajna	9.324	24.154
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi	0	0
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena	0	0
Ostala novčana sredstva	4.549	4.341
UKUPNO	111.378	91.816

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Raiffeisen banka, Alpha banka, Hypo Alpe Adria Bank, Societe Generale Banka, Vojvođanska banka, JUBMES banka, ERSTE Banka) i
- na deviznim računima (BNA, BADR- Alžir, Scotiabank- Peru, Bank of Jordan)

Ostala novčana sredstva obuhvataju garantne depozite za iznajmljene stanove, kolateral za garanciju po poslu Ourkiss i sredstva na Visa karticama.

10.8. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Porez na dodatu vrednost	0	0
Unapred plaćeni troškovi	2.606	4.783
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	136	85
Potraživanja za nefakturisani prihod	99.777	34.584
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza	0	0
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	0	0
UKUPNO	102.519	39.452

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu,

iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na projekat 'Bagerovanje Dunava' koji finansira Evropska delegacija u Srbiji i po kome će biti izdata samo konačna faktura čije izdavanje kasni isključivo zbog sporosti administracije iako je projekat predat po zavšetku posla nadležnom Ministarstvu na reviziju. Drugi je projekat Đedra, Alžir za koji su garancije predate tek 15. decembra 2013. a što je glavni razlog aktiviranja konta 281.

10.9. Promene na kapitalu

red. broj	OPIS	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Ostali kapital (rn 309)	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Emisiona premija (rn 320)	Rezerve (rn 321, 322)	Revaloriz a-cione rezerve (rn 330 i 331)	Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od verdnosti (rn 332)	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (rn 333)	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (rn 037,237)	UKUPNO	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	AOP	401	414	427	440	453	466	479	492	505	518	531	544	557
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012	279.305	9.942			14.682	143.583	117		76.930			524.559	
	AOP	402	415	428	441	454	467	480	493	506	519	532	545	558
2	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –povećanje													
	AOP	403	416	429	442	455	468	481	494	507	520	533	546	559
3	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –smanjenje													
	AOP	404	417	430	443	456	469	482	495	508	521	534	547	560
4	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012. (r.br.1+2-3)	279.305	9.942			14.682	143.583	117		76.930			524.559	
	AOP	405	418	431	444	457	470	483	496	509	522	535	548	561
5	Ukupna povećanja u prethodnoj godini									44.609			44.609	
	AOP	406	419	432	445	458	471	484	497	510	523	536	549	562
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini						30.516	20		501			31.037	
	AOP	407	420	433	446	459	472	485	498	511	524	537	550	563
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2012 (r.br. 4+5-6)	279.305	9.942			14.682	113.067	97		121.038			538.131	
	AOP	408	421	434	447	460	473	486	499	512	525	538	551	564
8	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u tekućoj godini –povećanje													
	AOP	409	422	435	448	461	474	487	500	513	526	539	552	565
9	Ispravka materijalno značajnih grešaka I promena računovodstvenih politika u tekućoj godini –smanjenje													
	AOP	410	423	436	449	462	475	488	501	514	527	540	553	566
10	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine 2013 (r.br.7+8-9)	279.305	9.942			14.682	113.067	97		121.038			538.131	
	AOP	411	424	437	450	463	476	489	502	515	528	541	554	567
11	Ukupna povećanja u tekućoj godini						915		54	6.196			7.057	
	AOP	412	425	438	451	464	477	490	503	516	529	542	555	568
12	Ukupna smanjenja u tekućoj godini							97					97	
	AOP	413	426	439	452	465	478	491	504	517	530	543	556	569
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine 2013 (r.br. 10+11-12)	279.305	9.942			14.682	113.982		54	127.234			545.091	

10.10. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	279.305	279.305
Ostali osnovni kapital	9.942	9.942
UKUPNO	289.247	289.247

Najvećih 5 akcionara Društva su:

	<u>broj akcija</u>
Energoprojekt Holding A.D.	646.081
Lazić Arsenije	1.608
Proinvestments A.D.	1.040
Vulović Vojislav	1.002
Utma Commerce	<u>979</u>

Akcijski kapital čini 681.232 običnih akcija pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 410 dinara.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i u toku poslovanja emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Saglasno Statutu, obične akcije Društva daju akcionarima a naročito:

- pravo na informisanje i pristup pravnim aktima i drugim dokumentima i informacijama Društva
- pravo prisustva i učešća u raspravi na sednici Skupštine
- pravo glasa u Skupštini tako da jedna akcija uvek daje pravo na jedan glas
- pravo na isplatu dividendi, posle isplate dividendi na sve preferencijalne akcije u punom iznosu
- pravo učešća u raspodeli likvidacionog viška po likvidaciji Društva, a nakon isplate poverilaca i akcionara bilo kojih preferencijalnih akcija
- pravo prečeg sticanja akcija iz novih emisija i zamenljivih obveznica
- pravo raspolaganja akcijama

10.11. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Emisiona premija	0	0
Zakonske rezerve	14.682	14.682
Statutarne i druge rezerve	0	0
UKUPNO	14.682	14.682

Pošto je ukinuta obaveza izdvajanja zakonskih rezervi nema promena na stanju iz prethodnog perioda.

10.12. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Revalorizacione rezerve	113.982	113.067
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	0	97
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju	-54	0
UKUPNO	113.928	113.164

Promene na **revalorizacionim rezervama** nastale su zbog promene poreske stope sa 10% na 15%, kao i zbog novoformirane vrednosti kvadrata poslovnog prostora, po odluci IO EP Holdinga.

10.13. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01.01.	121.038	76.930
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak	0	-501
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12	0	0
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19	0	0
Raspodela dobitka (dividende)	0	0
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)	0	0
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	0	0
Ostalo	0	23.780
Dobit tekuće godine	6.196	20.829
Stanje na dan 31. decembra	127.234	121.038

Raspodela neraspoređenog dobitka izvršena je shodno Odluci Skupštine od 14.06.2013. (tačka 3.) kako sledi:

	<u>RSD hiljada</u>
- u dividende	
- učešće zaposlenih u dobiti	
- u osnovni kapital	
- u rezerve	
- pokriće gubitka	
- neraspoređena dobit	20.829
Ukupno	20.829

10.14. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37	0	0
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	15.236	15.624
Ostala dugoročna rezervisanja	0	0
UKUPNO	15.236	15.624

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna eksternog konsultanta.

U narednoj tabeli prikazana je struktura rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju.

Struktura rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	<i>2013.</i>
Radnici muškog pola	776
Radnici ženskog pola	1035
UKUPNO	1.811

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i
- treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.

10.15. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0	0
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	0	0
Obaveze prema ostalim pravnim licima	0	13.121
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	103	350
Ostale dugoročne obaveze	0	0
UKUPNO	103	13.471

Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga se odnose na terensko vozilo kupljeno na lizing za Projekat Alto Piura koje se rentira saglasno ugovoru.

10.16. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	u 000 dinara			
	2013.		2012.	
	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost	Sadašnja vrednost	Buduća vrednost
Do 1 godine	1.516	2.310	655	1.115
Od 1 – 5 godina	1.619	2.457	1.004	1.672
Preko 5 godina	0	0	0	0
UKUPNO	3.135	4.767	1.659	2.787

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja lizinga i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamata sadržana u ratama zakupa.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga za terensko vozilo Toyota HILUX 4X4 se otplaćuju na period od 2011. do 2014. (37 meseci) i uz kamatnu stopu koja je na nivou 9% godišnje, dok se obaveza za drugo vozilo Toyota HILUX 4X4 otplaćuje na period od 2013. do 2015. (25 meseci) i uz kamatnu stopu od 9% na godišnjem nivou. Nisu data nikakva sredstva obezbeđenja.

10.17. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	0	0
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica	0	0
Kratkoročni krediti u zemlji	68.786	34.322
Kratkoročni krediti u inostranstvu	0	0
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine	13.264	43.790
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	1.516	655
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0	0
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima	0	0
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	0	0
UKUPNO	83.566	78.767

Pozicija **kratkoročni krediti u zemlji** obuhvata kratkoročne kredite uzete od Societe Generale Banke i Hypo Alpe-Adria Banke u toku 2013. godine.

Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine se odnosi na dugoročni subvencionisani kredit uzete od Erste banke (na period od 18 meseci: 5 meseci grace + 13 meseci otplata) a koji se redovno otplaćuje, dok se **deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine** odnosi na lizing vozila u Peruu.

Detaljnije informacije o obavezama po **delu dugoročnog kredita koji dospeva do jedne godine** su prikazane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Erste Bank	EUR	28.09.2012.	27.03.2014.	2,50%	Mesečno, 5 meseci grace period	13.264	Jemstvo EP Holding

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum* dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Societe Generale Bank	EUR	26.07.2013.	26.07.2014.	3M EUR + 4,00%	O roku dospeća	34.393	Jemstvo EP Holding/EP Viskogradnja/EP Niskogradnja

*kredit povučen po Aneksu br. 3 Generalnog ugovora br 02/11 koji je zamenjen Generalnim ugovorom br 01/13

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Hypo Alpe Adria Bank	EUR	03.09.2013.	09.08.2014.	3M EUR + 5,30%	O roku dospeća	34.393	Jemstvo EP Holding

10.18. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	133.961	53.171
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	50.006	54.223
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	8.636	3.749
Dobavljači u zemlji	3.646	6.603
Dobavljači u inostranstvu	14.925	6.538
Ostale obaveze iz poslovanja	0	0
Obaveze iz specifičnih poslova	6.627	6.640
UKUPNO	217.801	130.924

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu, izuzev javnih preduzeća i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu od 5 do 30 dana.

Kao i prethodnih godina, najveći dobavljač je Energoprojekt Holding te su i obaveze iz poslovanja najveće prema njemu, saglasno potpisanom ugovoru o pružanju usluga. Prema ključevima usvojenim na IOD EP Holding, Društvo ima značajne mesečne troškove u okviru EP sistema na održavanju poslovne zgrade (zbog ključa raspodele).

Primljeni avansi su avansi po osnovu domaćih i, pretežno, ino poslova, a do uvećanja pozicije je došlo zbog uplate avansa za poslove Seklafa, Beni Slimane i Soubella u toku 2013. godine.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.19. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	88.480	59.017
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	0	0
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	184	184
Obaveze prema zaposlenima	1.520	1.159
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	55	60
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	35	31
Ostale obaveze	85	98
UKUPNO	90.359	60.549

Obaveze po osnovu zarada se odnose na obaveze za ino-plate koje su delom vezane za naplatu od Investitora a prema potpisanim Ugovorima o radu u inostranstvu. Povećan je nivo angažovanja na poslovima izgradnje 4 velike brane u Alžiru i to utiče na uvećanje obaveze po osnovu bruto zarada u inostranstvu uz veće obračunate poreze na ino zarade saglasno promenama zakonske regulative od maja 2013. Manji deo se odnosi na obračunatu decembarsku zaradu koja se isplaćuje u januaru 2014.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.20. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	1.993	4.182
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	2.309	0
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1.732	568
Svega	6.034	4.750
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	14	890
Obračunati prihodi budućeg perioda	0	0
Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja	0	0
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	0	0
UKUPNO	6.048	5.640

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

Obaveze po osnovu ostalih javnih prihoda se odnose na lokalne obaveze u Peruu i Jordanu.

10.21. Obaveze po osnovu poreza na dobitak

Obaveze po osnovu poreza na dobitak	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Porez na dobitak	0	2.186
Neto poreska sredstva/obaveze	0	2.186

Imajući u vidu da postoji pretplata poreza na dobit ne postoji obaveza po tom osnovu.

10.22. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Neto poreska sredstva/obaveze	18.980	18.889

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	18.889	13.519
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	18.980	18.889
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	(964)	(1.395)

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadiivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i

- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva po svim navedenim osnovama nisu iskazana u finansijskim izveštajima Društva. Kao osnovni razlog za objašnjenje navedene konstatacije može se navesti visoka doze neizvesnosti po pitanju buduće ostvarive dobiti Društva, na bazi kojih bi Društvo moglo da iskoristi odložena poreska sredstva za umanjeње obaveze za porez na dobit.

Društvo nema neiskorišćenog poreskog kredita iz ranijeg perioda.

10.23. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine

Imajući u vidu veliki broj ugovora u zemlji i inostranstvu, kao i veliki broj banaka i kupaca i dobavljača sa kojima je trebalo biti radjeno usaglašavanje obaveza i potraživanja, u nastavku dostavljamo samo one osnovne informacije kao i kupce koji nam nisu dostavili potpisan IOS uz navodjenje razloga za svakog od njih

- ANBT, Alžir: Državna agencija za brane, kao javno preduzeće, po njihovom tumačenju nema obavezu potvrde bilo kakvih dugova sa njihove strane jer se Medjunarodni računovodstveni standardi ne primenjuju u Alžiru. Detaljno obrazloženje dato kroz tačku 10.5.
- ANRH, Alžir : Državna agencija za vodne resurse; Isto obrazloženje uz napomenu da je u toku 2011 naplaćen lokalni deo, a da je neoveren IOS samo na devizni deo. Isto obrazloženje kao prethodno, uz napomenu da posedujemo dokument iz septembra 2013 i februara 2014 koji potvrđuje naše potraživanje i potvrdu Klijenta da se radi o grešci u obračunu poreza na koji nemamo uticaja i da se mora otkloniti između ANRH I Trezora pre uplate
- Hidroinvest , Rogatica – Iznos: 1.870.666 rsd
- Hrvatska Elektroprivreda – Iznos: 3.806.274,48 rsd

Čekaju se potpisani IOS-i sa dobavljačima u ukupnom iznosu od 624.298,81 RSD. Od kupaca u zemlji se čeka overa IOS-a od JP EPS na 722.038,87 RSD, a i on je overen sa 30.09.2013.

Sa bankama su usaglašene sve obaveze i potraživanja.

10.24. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri	0	0
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači	0	0
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	0	0
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari	0	0
Primljene garancije	0	0
Svega	0	0
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	919	2.577
Date garancije - devizni deo	599.728	519.844
Data jemstva - dinarski deo	300.208	291.578
Data jemstva - devizni deo	0	0
Date garancije	0	0
Svega	900.855	813.999
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	0	0
Svega	0	0
UKUPNO	900.855	813.999

Društvo ima obaveze po osnovu izdatih ponudbenih, avansnih i garancija za dobro izvršenje posla na poslovima u zemlji i inostranstvu. Jemstva se odnose na kredit čiji je korisnik EP Holding od Fonda za razvoj, kao i kredite koje su EP Holding, EP Visokogradnja i EP Niskogradnja uzeli od Komercijalne Banke (iskazano na poziciji **Data jemstva – dinarski deo**).

Do bitnog uvećanja obaveza po osnovu **datih garancija - devizni deo** je došlo izdavanjem dodatne 4 garancije za nov nadzor u Alžiru (avans i dobro izvršenje, 2 za lokalnu i 2 za deviznu valutu), kao i uključivanjem garancija koje su izdate u Peruu.

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Energoprojekt Hidroinženjering a.d. je ugovorio novi posao u Peruu - Izrada fizibiliti studije za branu YARASCAY zaključen sa Vladom regiona Tacna u okviru Specijalnog projekta Tacna na iznos od S/. 6.054.768,75 (suštinska podela posla 50:50 Tinsa – EP Hidroinženjering).

Za ovaj novougovoreni posao obezbeđena je odgovarajuća garancija za avans u visini 30%, tj. S/. 908,215.32. Ovu garanciju za avans u visini 30% , tj. S/. 908,215.32 EP Hidroinženjering je obezbedio kod Scotiabanke na bazi depozita u gotovom u visini od 15% i konstituisanjem hipoteke na nekretnini u vlasnistvu Društva u Peruu: kancelarija 601 i parking 14, koji se nalaze na sestom i prvom spratu zgrade sa frontom prema ulici Los Rosales (sada Amador Merino Reyna) 460 u distriktu San Isidro, Lima, Perú, upisanih na kartonima 234244 i 234237 Registra svojine nad nekretninama Lime, Peru, procenjene vrednosti 215.841,98 USD.

Avanska garancija se izdaje na vaznost od 90 dana, sa obnavljanjem za neopravdani deo iznosa avansa. Rok prve garancije za avans istice 20.09.2013., nakon ovog datuma će se automatski obnoviti za narednih 90 dana na umanjeni iznos sve do konačnog povraćaja avansa, što se očekuje zaključno sa 31.01.2014.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija između Društva i povezanih strana u okviru EP sistema. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva i za namenu obelodanjivanja u ovim Napomenama smatraju: zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihovi bliski članovi porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
EP Entel	85	1.430
EP Garant	1	1.401
EP Holding	371	8
EP Visokogradnja	8	0
EP Niskogradnja	219	0
Svega	684	2.839
<i>Rashodi</i>		
EP Holding	52.663	57.775
EP Visokogradnja	5.994	370
EP Garant	1.002	1.001
EP Entel	3.343	2.310
EP Energodata	7.922	7.188
EP Oprema	0	345
EP Niskogradnja	0	382
INEC LTD	0	33
IC Enhisa, Peru	2.320	0
Svega	73.244	69.404
<i>Potraživanja</i>		
EP Visokogradnja	0	0
EP Niskogradnja	13.587	13.587
Svega	13.587	13.587
<i>Obaveze</i>		
EP Holding	50.818	54.778
EP Garant	0	0
EP Visokogradnja	4.549	1.402
EP Niskogradnja	5.978	6.197
EP Entel	2.978	1.072
EP Energodata	789	847
INEC LTD	0	315
Svega	65.112	64.611

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje i dospevaju 15 dana nakon datuma prodaje, nisu obezbeđena, izuzev za Holding, i nemaju kamatu.

Sa aspekta **ključnog rukovodećeg osoblja** (širi menadžment, 13 zaposlenih), u naredne dve tabele je prikazana struktura naknade tokom godine, kao i promena salda po osnovu kredita.

Struktura naknada ključnog rukovodećeg osoblja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročna primanja (bruto zarade i dr.)	39.382	37.880
Otpremnine	0	0
Pozajmice i ostalo	0	0
Svega	39.382	37.880

Kreditni ključnog rukovodećeg osoblja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na početku godine	0	0
Uvećanje za kamatu	0	0
Otplate tokom godine	0	0
Saldo na kraju godine	0	0

Kreditni nisu odobravani, a u okviru ključnog rukovodećeg osoblja se nalaze Direktor, Direktor za finansije, računovodstvo i komercijalu, Direktor za realizaciju projekata, 5 šefova specijalizovanih biroa i 5 šefova službi.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove je izuzetno mala. U procenjene vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2013. godine, su uključene vrednosti zateznih kamata a nisu uključeni procenjeni sudski troškovi koji mogu nastati u slučaju sudskih odluka koje ne bi bile u korist Društva.

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	2	4	6
Pravno lice	1	0	1
UKUPNO	3	4	7
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	353	1.884	2.237
Pravno lice	0	0	0
UKUPNO	353	1.884	2.237

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Lj.Selenić	naknada štete u postupku prinudnog iseljenja	950
S.Stojić	isplata ino zarade po osnovu prekovremenog rada i rada u dane praznika i ost.	451

M.Đorđević	poništaj Aneksa Ugovora o radu kojim je određena minimalna zarada	0
P.Stanišić i J.Blagojević	poništaj odluke Stambene komisije o dodeli stana	0
Opština Čoka i Fond za kapitalna ulaganja pokrajine Vojvodine	raskid ugovora o izradi projektne dokumentacije	0
M.Bojić	isplata ino zarade	483
S.Ilić	isplata ino zarade po osnovu prekovremenog rada i rada u dane praznika	353

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac, a postoji izvesna doza razumne verovatnoće da Društvo dobije predmetne sporove.

<i>Tuženo Lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	0	0	0
Pravno lice	1	0	1
UKUPNO	1	0	1
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	0	0	0
Pravno lice	1.881	0	1.881
UKUPNO	1.881	0	1.881

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužilac su prezentovane u sledećoj tabeli.

<i>Tuženo Lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Opština Čoka i Fond za kapitalna ulaganja pokrajine Vojvodine	Potraživanje po osnovu neisplaćenog duga	1.881

14. DOGADJAJI NAKON BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 27. februara 2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Z. Čuković

Direktor

F. Čekić

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ
O POSLOVANJU AKCIONARSKOG DRUŠTVA
za 2013. Godinu**

I Opšti podaci		
1. Poslovno ime	ENERGOPROJEKT HIDROINŽENJERING A.D.	
Sedište i adresa	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12	
Matični broj	07023065	
PIB	100001476	
2. Web site i e-mail adresa	www.ephydro.com info@ephydro.com	
3. Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata	BD 8069/2005 od 17.05.2005.	
4. Delatnost (šifra i opis)	7112 Inženjerske delatnosti i tehničko savetovanje	
5. Broj zaposlenih (prosečan broj u 2013)	217	
6. Broj akcionara na dan 31.12.2013. godine	250	
7. Deset najvećih akcionara (Poslovno ime):	Broj akcija	Učešće u osn. kapitalu (u %)
Energoprojekt Holding a.d.	646.081	94,84
Lazić Arsenije	1.608	0,23
Proinvestments	1.040	0,15
Vulović Vojislav	1.002	0,14
Utma Commerce	979	0,14
Karavla Milan	900	0,13
Treven Tomaž	700	0,10
Maksimović Milan	650	0,09
Kasalović Svetlana	500	0,07
Mitrović Milan	492	0,07
8. Vrednost osnovnog kapitala (u 000 din)	289.247	
9. Podaci o akcijama na dan 31.12.2013:		
Broj izdatih akcija (obične)	681.232	
ISIN broj	RSEPHIE72156	
CFI kod	ESVUFR	
10. Podaci o zavisnim duštvima	-	
11. Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj	BDO d.o.o. Beograd, Knez Mihailova 10	
12. Poslovno ime organizovanog tržišta na koje su uključene akcije	Beogradska berza, Beograd, Omladinskih brigada 1	

II Podaci o upravi društva		
1. Članovi Odbora direktora EP Hidroinženjering a.d. (jednodomno upravljanje) (Ime, prezime i prebivalište)	Obrazovanje, sadašnje zaposlenje	Broj i % akcija koji poseduju u a.d. na dan 31.12.2013.
Dimitraki Zipovski , Beograd, neizvršni direktor, predsednik	Dipl.ecc. Zaposlen u EP Holding a.d.	
Breka Nikola , Beograd, neizvršni direktor, član	Dipl.inž, Penzioner	
Bratislav Stišović , Beograd, Direktor a.d., član	Dipl.inž, Zaposlen u EP Hidroinženjering a.d.	
Branislav Jerotić, Beograd, nezavisni direktor, član	Dipl.ecc. Penzioner	
Milan Ristić, neizvršni direktor, član	Dipl.inž, Zaposlen u EP Niskogradnja a.d.	
2. Navesti da li uprava društva ima usvojen pisani kodeks ponašanja i web-site na kome je objavljen	ima www.ephydro.com	

III Podaci o poslovanju društva

1) izveštaj uprave o realizaciji usvojene poslovne politike, sa navođenjem slučajeva i razloga za odstupanje, i drugim načelnim pitanjima koja se odnose na vođenje poslova;

Uprava je konstatovala da se poslovanje obavljalo u skladu sa usvojenom poslovnom politikom.

2) Analiza finansijskih pokazatelja

Ukupni prihodi (u 000 dinara)	830.788
Ukupni rashodi (u 000 dinara)	822.214
Bruto dobit (u 000 dinara)	8.574
• prinos na ukupni kapital	1,57 %
• neto prinos na sopstveni kapital	2,14 %
• poslovni neto dobitak (u 000 dinara)	27.084 RSD
• stepen zaduženosti	0,76
• I i II stepen likvidnosti	I 1,69 / II 1,42
• neto obrtni kapital	272.773 RSD
• cena akcija - najviša i najniža u izveštajnom periodu, ako se trgovalo (posebno za redovne i prioritetne)	1.539,00 RSD 923,00 RSD
• tržišna kapitalizacija	628.777.136 RSD
• dobitak po akciji	9,10 RSD
• isplaćena dividenda po redovnoj i prioritetnoj akciji, za poslednje 3 godine, pojedinačno po godinama	2011.g nije bilo isplate dividende 2012.g. nije bilo isplate dividende 2013.g. nije bilo isplate dividende

3) Informacije o ostvarenjima društva po segmentima (formiranim na proizvodnoj i geografskoj osnovi), u skladu sa zahtevima MSFI 8 i to o:

• prihodima od prodaje eksternim kupcima (u 000 dinara)	804.210 RSD
• prihodima od prodaje drugim segmentima u okviru istog društva (u 000 dinara)	- -
• rezultatima svakog segmenta (u 000 dinara)	Srbija 124.937 Inostranstvo 679.273
• imovini i obavezama segmenata	Jedinstveno.
• glavnim kupcima i dobavljačima (navode se kupca koji učestvuje sa više od 10% u ukupnom prihodu društva, odnosno dobavljači koji učestvuje sa više od 10% u ukupnim obavezama društva prema dobavljačima)	Kupci – JP EPS, JVP Vode Vojvodine, PD HE Đerdap, PD Drinsko-Limske HE, Elektroprivreda Crne Gore, MH Elektroprivreda Republike Srpske, ANBT Alžir, Ministarstvo voda Jordan, Consorcio Machu Picchu; Dobavljači – EP Holding
• načinu formiranja transfernih cena	Po tržišnom principu

4) Promene veće od 10% u odnosu na prethodnu godinu: 2013 / 2012

• imovini i obavezama (prikazanoj po pozicijama datim u izvodu iz finansijskih izveštaja)	Pozicija „Obrtna imovina“ je veća za 19,2% po osnovu povećanja potraživanja, AVR i posebno gotovine. Kapital je neznatno iznad nivoa iz 2012. godine. Pozicija „Kratkoročne obaveze“ je veća za 43% zbog uvećanih obaveza iz poslovanja, a koje su nastale kao rezultat uplaćenih avansa za novo-ugovorene poslove u Alžiru.
---	--

5) Navesti slučajeve kod kojih postoji neizvesnost naplate prihoda ili mogućih budućih troškova koji mogu značajno uticati na finansijsku poziciju društva

Imajući u vidu visok stepen naplate, kao i strukturu kupaca, tj. skoro isključivo institucionalne investitore (javna preduzeća, državne agencije, Ministarstva, lokalni organi vlasti) i rad isključivo za poznate kupce, izvesnost naplate nije ugrožena. Sudski sporovi neće uticati na formiranje značajnijih obaveza u toku 2014. godine.

6) Informacije o stanju (broj i %), sticanju, prodaji i poništenju sopstvenih akcija

Nema.

IV Opis očekivanog razvoja društva, promena u poslovnim politikama društva, kao i glavnih rizika i pretnji

1) Opis očekivanog razvoja društva

Poslovni razvoj preduzeća će biti usmeren ka realizaciji strateških ciljeva kroz :

- Usavršavanje poslovanja i ulaganje u razvoj kadrova kao osnovnog preduslova za razvoj društva
- Očuvanje postojećih i proširenje delatnosti
- Razvoj postojećih i osvajanje novih tržišta
- Stalno unapređenje tehnoloških procesa, osvajanje i uvođenje novih s/w alata, osavremenjavanje mreže, h/w i informacionog sistema, sve u cilju efikasnije realizacije poslova
- Unapređenje konkurentnosti i
- Permanentni razvoj sistema upravljanja kvalitetom

2) Promena poslovnih politika

Društvo u vidu osnovnih delatnosti u zemlji i inostranstvu izvodi istražne radove, radi projekte i pruža konsultantske i inženjering usluge u oblasti: hidroenergetike, hidrotehnike, komunalne i sanitarne hidrotehnike, vodosnabdevanja i prečišćavanja otpadnih voda, melioracionih sistema, infrastrukturnih objekata i postrojenja i zaštite životne sredine kao i upravljanja realizacijom projekata u navedenim oblastima. Društvo tokom šezdesetogodišnjeg perioda svog postojanja razvija svoje poslovanje u duhu najviših zahteva u oblastima energetike, vodoprivrede, infrastrukture, ekologije i u svim oblastima je na domaćem i ino tržištu prepoznato kao kvalitetan konsultant i projektant. S tim u vezi, Društvo planira da nastavi uspešno vođenje navedene poslovne politike.

3) Glavni rizici i pretnje kojima je privredno društvo izloženo

- nedostatak investicija iz oblasti delatnosti u zemlji, regionu kao i nekim ino-tržištima
- pojačana konkurencija na svim tržištima, kao posledica globalizacije i krize
- ulazak stranih kompanija sa niskim troškovima
- teškoće u obezbeđenju i skupe garancije
- relativno nedovoljno ulaganje u stručno-tehnološki razvoj kadrova i najsavremenijih referentnih tehnologija
- odlazak ključnih kadrova

V Opis svih važnijih poslovnih događaja koji su nastupili nakon isteka poslovne godine za koju se izveštaj priprema

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnih događaja koji bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U toku prvog kvartala 2014. urađena je procena vrednosti akcija Društva od strane Ekonomskog Instituta, a u svrhu sprovođenja prinudnog otkupa akcija od manjinskih akcionara u skladu sa relevantnim odredbama Zakona o privrednim društvima. Odluka o prinudnom otkupu, kao i ceni akcija, je usvojena na Skupštini akcionara održanoj dana 31.03.2014.

VI Značajniji poslovi sa povezanim pravnim licima

Povezana pravna lica - kupci : 121.860.269,03 RSD
Povezana pravna lica - dobavljači : 15.763.970,00 RSD
Povezana pravna lica - unutar EP sistema : 70.557.102,09 RSD
Povezana pravna lica - ino kompanija : 27.000 USD

VII Aktivnosti u oblasti istraživanja i razvoja

Kako osnovna delatnost Društva nije vezana za oblast istraživanja i razvoja, u toku 2013. Društvo je investiralo oko 32.000 EUR u kupovinu novih računara, za nabavku opreme, kao i za licenciranje softverskih paketa.

VIII Odluka nadležnog organa društva o usvajanju godišnjih finansijskih izveštaja

Na sednici Odbora direktora održanoj dana 27.02.2014. prihvaćeni su Godišnji finansijski izveštaji i isti se upućuju Skupštini akcionara na usvajanje. Planira se da će u toku juna meseca 2014. godine biti održana redovna skupština akcionara koja će doneti odluku o usvajanju.

IX Odluka o raspodeli dobiti ili pokriću gubitka

Važi prethodna napomena. Planira se da će u toku juna meseca 2014. godine biti održana redovna skupština akcionara koja će doneti odluku o raspodeli dobiti.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Izveštaju na isti način kao za istinitost i tačnost podataka navedenih u prospektu.

Direktor društva

U Beogradu, april 2014.

---

mr Bratislav Stišović, dipl.inž.

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Hidroinženjering a.d.
direktor

Bratislav Stišović, dipl. inž.